

Møteinnkalling

Utval:	Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd
Møtestad:	Teams-møte
Dato:	02.02.2021
Tid:	16:00

Til varamedlemmene er denne innkallingen ellers til orientering. Dersom det blir aktuelt at varamedlemmer skal møte i resten av møtet vil det bli gitt nærmere beskjed.

Dersom noen av medlemmene ikke kan møte og må melde forfall, blir de bedt om å gjøre dette så tidlig som mulig ved å ringe til Roald Breistein tlf. 97 50 51 52 eller til Hogne Haktorson, tlf. 911 05 982.

Det er planlagt at Roald Breistein møter fra sekretariatet, på dette møtet.

Nils Gunnar Toppe
kontrollutvalgsleder

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Kopi: Vararepresentanter til kontrollutvalget
Leder i fellesrådet
Revisor
Kirkevergen

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 1/21	Godkjenning av innkalling og sakliste		
GK 2/21	Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget 17.11.2020	2020/28	
	Politiske saker		
PS 1/21	Bestilling av forvaltningsrevisjon	2019/51	
PS 2/21	Forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF	2017/79	
PS 3/21	Årsmelding for kontrollutvalget i BKF for 2020	2020/25	
PS 4/21	Kurs i regi av Deloitte våren 2021	2018/53	
PS 5/21	Eventuelt	2020/26	
	Referatsaker		
RS 1/21	Vedtak i fellesrådet 09.12.20 om årsplan og budsjett	2020/21	
RS 2/21	Regnskapsrapport for kontrolutvalget i BKF for 2020	2020/21	
RS 3/21	Oppsigelse av avtale med Vestland fylkeskommune	2020/202	

Godkjenningssaker

GK 1/21 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksnr: 2020/28-19
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	2/21	02.02.2021

Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget 17.11.2020

Møteprotokoll fra møte i kontrollutvalget 17.11.2020 er lagt ved saken.

Møteprotokoll

Utvalg:	Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd
Møtested:	Teams-møte
Dato:	17.11.2020
Tid:	16:00 - 19.00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Nils Gunnar Toppe	Leiar	
Tord Byrkjeland Berntsen	Nestleiar	
Per Kristian Erdal	Medlem	
Bjarte Flaten	Medlem	
Randi Wollan Neuber	Medlem	Fra kl. 18.30

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader**Andre som møtte:**

Navn	Stilling
Asbjørn Vilkenen	Kirkeverge, sak PS 33/20 - 34/20
Mette Rogstad Heimli	Økonomisjef, sak PS 33/20 - 34/20
Frode Løvlie	Forvaltningsrevisor i Deloitte
Unni-Renate Moe	Partner i Deloitte
Roald Breistein	Seniorrådgjevar i Vestland fylkeskommune

Nils Gunnar Toppe
utvalgslederRoald Breistein
utvalgssekretær*Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift*

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
	Godkjenningssaker		
GK 9/20 GK 10/20	Godkjenning av innkalling og sakliste Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget i BKF 05.10.2020	2020/28	
	Politiske saker		
PS 33/20	Kirkevergen orienterer om oppfølging av revisjonsrapport nr. 2 - 2019 fra Deloitte	2020/38	
PS 34/20	Deloitte presenterer resultatet av interimrevisjonen for 2020	2020/38	
PS 35/20	Årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2021	2017/91	
PS 36/20	Møteplan for kontrollutvalget i BKF i 2021	2020/27	
PS 37/20	Eventuelt	2020/26	
	Referatsaker		
RS 7/20	Svar på tilsyn fra kirkerådet	2018/2	
RS 8/20	Svar på oppfølgingsspørsmål vedrørende tolkningen av § 23-5	2019/139	
RS 9/20	Svar på spørsmål om endringer i kommunens årsberetning etter fristens utløp	2020/144	
RS 10/20	Varsel fra Skatteetaten "avgrenset rutinekontroll"	2020/38	

Godkjenningssaker

GK 9/20 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det kom ikke frem noe under dette punktet.

Vedtak

Sakliste og innkalling ble enstemmig vedtatt.

GK 10/20 Godkjenning av møteprotokoll etter møte i kontrollutvalget i BKF 05.10.2020

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det kom ikke frem noe under dette punktet.

Vedtak

Møteprotokoll fra møte i kontrollutvalget 05.10.2020 ble enstemmig vedtatt.

Politiske saker

PS 33/20 Kirkevergen orienterer om oppfølging av revisjonsrapport nr. 2 - 2019 fra Deloitte

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Kirkeverge, Asbjørn Vilkenen, og økonomisjef, Mette Rogstad Heimli, orienterte om oppfølging av forbedringspunktene i revisjonsrapport fra Deloitte 2019 nr. 2 og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Etter dette ble slikt vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

PS 34/20 Deloitte presenterer resultatet av interimrevisjonen for 2020

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar oppsummering etter interimrevisjon 2020 for BKF fra Deloitte til orientering.

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Partner i Deloitte, Unni-Renate Moe, presenterte resultatet av den gjennomførte interimrevisjonen og regnskapsrevisjonen så langt i 2020 og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar oppsummering etter interimrevisjon 2020 for BKF fra Deloitte til orientering.

PS 35/20 Årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2021**Forslag til innstilling**

Fellesrådet vedtar slik årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2021:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Bestilling av forvaltningsrevisjon basert på vedtatt plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Vinter 2021	
2.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2020	Februar 2021	April 2021
3.	Årsregnskap for BKF for 2020 – Uttalelse fra kontrollutvalget	Mars/april 2021	April 2021
4.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	Mars/april 2021	
5.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2021	Mars/april 2021	
6.	Sak om fullmakt til kontrollutvalget til å gjennomføre ny konkurranse på kjøp av revisjonstjenester for BKF	Mai 2021	Juni 2021
7.	Budsjett for kontrollarbeidet i BKF for 2022	September 2021	Desember 2021
8.	Levering av forvaltningsrevisjonsrapport, jf. punkt 1.	September 2021	Oktober 2021
9.	Bestilling av ny forvaltningsrevisjon basert på vedtatt plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Oktober 2021	
10.	Godkjenning av konkurransegrunnlag for ny konkurranse på kjøp av revisjonstjenester for BKF	Oktober 2021	
11.	Årsplan for kontrollutvalget for 2022	November 2021	Desember 2021
12.	Møteplan for kontrollutvalget for 2022	November 2021	
13.	Revisor presenterer interimrevisjonsrapport for 2021	November 2021	
14.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.	Fortløpende	

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd**Behandling i møte**

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

Fellesrådet vedtar slik årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2021:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
-----	-------	------------------	-------------

1.	Bestilling av forvaltningsrevisjon basert på vedtatt plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 - 2024	Vinter 2021	
2.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2020	Februar 2021	April 2021
3.	Årsregnskap for BKF for 2020 - Uttalelse fra kontrollutvalget	Mars/april 2021	April 2021
4.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	Mars/april 2021	
5.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2021	Mars/april 2021	
6.	Sak om fullmakt til kontrollutvalget til å gjennomføre ny konkurranse på kjøp av revisjonstjenester for BKF	Mai 2021	Juni 2021
7.	Budsjett for kontrollarbeidet i BKF for 2022	September 2021	Desember 2021
8.	Levering av forvaltningsrevisjonsrapport, jf. punkt 1.	September 2021	Oktober 2021
9.	Bestilling av ny forvaltningsrevisjon basert på vedtatt plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 - 2024	Oktober 2021	
10.	Godkjenning av konkurransegrunnlag for ny konkurranse på kjøp av revisjonstjenester for BKF	Oktober 2021	
11.	Årsplan for kontrollutvalget for 2022	November 2021	Desember 2021
12.	Møteplan for kontrollutvalget for 2022	November 2021	
13.	Revisor presenterer interimrevisjonsrapport for 2021	November 2021	
14.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.	Fortløpende	

PS 36/20 Møteplan for kontrollutvalget i BKF i 2021

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget legger opp til slik møteplan for 2021:

Dato:
02.02.2021
06.04.2021
18.05.2021
07.09.2021
19.10.2021
30.11.2021

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget legger opp til slik møteplan for 2021:

Dato:
02.02.2021
06.04.2021
18.05.2021
07.09.2021
19.10.2021
30.11.2021

PS 37/20 Eventuelt

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

I forbindelse med dette møtet gjennomførte Deloitte et 2-timers kurs i roller, ansvar og forvaltningsrevisjon i kontrollarbeidet for kontrollutvalget og varamedlemmer til kontrollutvalget.

Vedtak

Det ble ikke gjort vedtak i saken.

Referatsaker

RS 7/20 Svar på tilsyn fra kirkerådet

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det ble fattet slikt enstemmig vedtak.

Vedtak

Referatsaken ble tatt til orientering.

RS 8/20 Svar på oppfølgingsspørsmål vedrørende tolkningen av § 23-5

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det ble fattet slikt enstemmig vedtak.

Vedtak

Referatsaken ble tatt til orientering.

RS 9/20 Svar på spørsmål om endringer i kommunens årsberetning etter fristens utløp

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det ble fattet slikt enstemmig vedtak.

Vedtak

Referatsaken ble tatt til orientering.

RS 10/20 Varsel fra Skatteetaten "avgrenset rutinekontroll"

Saksprotokoll 17.11.2020 - kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Behandling i møte

Det ble fattet slikt enstemmig vedtak.

Vedtak

Referatsaken ble tatt til orientering.

Politiske saker

PS 1/21 Bestilling av forvaltningsrevisjon

Saksnr: 2019/51-27
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	1/21	02.02.2021

Bestilling av forvaltningsrevisjon

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ønsker at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon innen
2. Deloitte blir bedt om å levere forslag til prosjektplan i tråd med de føringer utvalget har gitt, inkl. formål, problemstillinger, ev. avgrensninger, ressursbruk og leveringstidspunkt.
3. Forslag til prosjektplan bes levert sekretariatet senest innen 15.03.2021.
4. Prosjektplanen skal godkjennes av kontrollutvalget i neste møte.

Sammendrag

Formålet med denne saken er at kontrollutvalget skal ta stilling til hvilket område neste forvaltningsrevisjon skal gjennomføres innen.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg

- 1 BKF - risiko- og vesentlighetsvurdering

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Fellesrådet i BKF gjorde slikt vedtak i sak 49/20 Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 i møte 28.10.2020:

1. *Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 for BKF blir vedtatt slik den foreligger.*
2. *Planen gjelder for resten av valgperioden og frem til ny plan etter intensjonen blir vedtatt i 2024.*
3. *Fellesrådet delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen.*
4. *Planen skal evalueres minst en gang i valgperioden. Fellesrådet delegerer myndighet til kontrollutvalget til å gjøre denne evalueringen.*

Vedtaket er i tråd med innstillingen fra kontrollutvalget.

I den vedtatte planen er disse 9 prosjektene satt opp i prioritert rekkefølge:

1. Økonomiarbeid i menighetene i nytt økonomisystem
2. Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering
3. Arkiv
4. Vedlikehold av kirkebygg
5. Drift og eiendom innenfor gravplassforvaltningen
6. Saksbehandling innenfor gravplassmyndigheten
7. Internkontroll*
8. Informasjonssikkerhet og personvern*
9. Styring og ledelse i menighetene*

* Prosjektene er prioritert lavt som følge av pågående prosesser på disse områdene i BKF. Den lave prioriteringen er ikke et uttrykk for lav risiko eller vesentlighet.

Vedtakskompetanse

Det er kontrollutvalget som har ansvar for å gjennomføre slike revisjoner. Det er likevel fellesrådet som har avgjørelsesmyndighet i saken, etter innstilling fra kontrollutvalget, når revisjonsrapport foreligger, jf. regler for kontrollutvalget i BKF § 5.

Vurderinger og virkninger

Det er nå tid for å bestille en forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget skal for det første velge det nye prosjektet for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. På bakgrunn av at fellesrådet nylig har vedtatt en ny prioritert plan vil det være naturlig av utvalget å velge det første prosjektet i planen; «Økonomiarbeid i menighetene i nytt økonomisystem». Det er selvsagt også mulig å velge et av de andre prosjektene dersom det viser seg at det har skjedd ting som gjør at risikobildet har endret seg etter at planen ble vedtatt.

Når utvalget har bestemt hvilket prosjekt de vil bestille, bør de formulere et formål med prosjektet. Videre bør utvalget definere og avgrense prosjektet nærmere, f.eks. ved å formulere problemstillinger/moment som en vil at revisor skal finne svar på.

I dette arbeidet kan utvalget dra veksler på omtale av de tre første prosjektene, slik det kommer frem i den vedtatte plan for forvaltningsrevisjon, og vedlagte analysedokumentet som ligger til grunn for den:

Nr.	Prosjekt	Tema

1	Økonomiarbeid i menighetene i nytt økonomisystem	<ul style="list-style-type: none"> • Kapasitet og kompetanse • System og rutiner <p><u>Fra analysedokumentet side 18:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentasjon og rutiner • Oppfølging av menighetene • Ressursbruk • Kompetanse • Fristetterleving <p>Vurdering/mulige konsekvenser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mangelfull eller forsinket økonomirapportering • Økte kostnader
2	Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Kapasitet og kompetanse • System og rutiner <p><u>Fra analysedokumentet side 14:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisering og utsending av saksdokumenter • Opplæring av fellestrådsmedlem • Kvalitetssikring av saksforberedelser <p>Vurdering/mulige konsekvenser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saker blir ikke tilstrekkelig forberedt • Fellestrådet har ikke tilstrekkelig oversikt over saker som behandles • Forsinkelser i vedtaksprosessen
3	Arkiv	<ul style="list-style-type: none"> • System og rutiner • Kapasitet og kompetanse • Rutiner og retningslinjer for arkivering <p><u>Fra analysedokumentet side 15:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nytt sak- og arkivsystem • Arkivfangst <p>Vurdering/mulige konsekvenser</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mangelfull arkivering • Brudd på regelverk

Konklusjon

Det blir invitert til valg av prosjekt i møtet, samt drøfting knyttet til formulering av formål, definering og avgrensning av prosjekt. Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget ber Deloitte utarbeide forslag til prosjektplan i tråd med de føringer utvalget har gitt, inkl. formål, problemstillinger, ev. avgrensninger, ressursbruk og leveringstidspunkt. Prosjektplanen blir å levere sekretariatet innen 15.03.2021 slik at den kan godkjennes i neste møte i kontrollutvalget.

Opplysninger som kommer frem i dokumentet er i hovedsak ikke verifisert, og kan ikke benyttes som faktagrunnlag uten ytterligere undersøkelser.

Bergen kirkelige fellesråd Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon

September 2020

«Risiko- og vesentlighetsvurdering
for forvaltningsrevisjon»

September 2020

Rapporten er utarbeidet for Bergen
kirkelige fellesråd av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen,
5892 Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

Innhold

1.	Innledning	5
2.	Organisering og nøkkeltall	7
3.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder	10
4.	Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter	24

Detaljert innholdsliste

1.	Innledning	5
1.1	Bakgrunn	5
1.2	Forvaltningsrevisjon	5
1.3	Metode og gjennomføring	5
1.4	Leseveiledning	6
2.	Organisering og nøkkeltall	7
2.1	Organisering	7
2.2	Finansielle nøkkeltall	8
2.3	Utvikling	9
3.	Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder	10
3.1	Stabsområdene	11
3.2	Menighetene	17
3.3	Kirkebyggforvaltning	19
3.4	Gravplassforvaltning	22
4.	Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter	24
4.1	Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner	24
4.2	Foreslåtte forvaltningsrevisjonsprosjekt	24

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

I samsvar med prosjektplan vedtatt av kontrollutvalget i møte 4. februar 2020 i PS 8/20 har Deloitte gjennomført risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV-vurdering) av BKF's virksomhet. Formålet med ROV-vurderingen har vært å skaffe relevant informasjon om de delene av virksomheten i BKF hvor det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

ROV-vurderingen er systematisert og framstilt i dette analysedokumentet. Dokumentet danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2024. Planen skal vedtas av fellesrådet.

I arbeidet med ROV-vurderingen og utarbeidelsen av analysedokumentet har det blitt gjennomført møte med kontrollutvalget, dokumentgjennomgang, intervjuer og spørreundersøkelse (se seksjon 1.3).

Analysen er av overordnet karakter, og i stor grad basert på innspill som har kommet frem gjennom intervju, spørreundersøkelse og gjennomgang av foreliggende dokumentasjon. Datagrunnlaget er i begrenset grad verifisert. Datagrunnlaget er i analysedokumentet brukt som indikasjon på risikoforhold som eventuelt bør eller kan følges opp/undersøkes i forvaltningsrevisjon eller gjennom andre undersøkelser dersom kontrollutvalget og fellesrådet ønsker dette.

1.2 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regel-etterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut ifra fellesrådet sine vedtak og forutsetninger.¹ I *Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd* § 5 går det frem nærmere bestemmelser knyttet til gjennomføring av forvaltningsrevisjon i BKF. Der står det blant annet at det er kontrollutvalget som treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjonen som skal gjennomføres. Valg av forvaltningsrevisjon skal gjøres innenfor rammene satt i plan for forvaltningsrevisjon. Reglementet har bestemmelser knyttet til utarbeidelse av slik plan for forvaltningsrevisjon:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Det er videre et krav at plan om forvaltningsrevisjon skal være basert på en overordnet risiko- og vesentlighetsanalyse av BKF's virksomhet:

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Hensikten med en slik overordnet ROV-vurdering er å skaffe relevant informasjon om virksomheten i BKF, slik at det er mulig for kontrollutvalget å legge en plan for forvaltningsrevisjon og å prioritere mellom ulike områder der det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Det er fellesrådet som vedtar plan for forvaltningsrevisjon. Fellesrådet kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

1.3 Metode og gjennomføring

I prosessen med ROV-vurderinger har vi benyttet en metodikk med høy grad av involvering, både av kontrollutvalget og av sentrale aktører i administrasjonen og i fellesrådet. En slik tilnærming har bidratt til at vi har avdekket hvilke områder det er knyttet størst risiko til. I tillegg har høy grad av involvering bidratt til å forankre planarbeidet og gjøre det kjent både i fellesrådet og i administrasjonen. Dette vil skape et godt grunnlag for gjennomføringen av prosjektene som blir prioritert i planene.

1.3.1 Prosessmøte 1 med kontrollutvalget

I det første prosessmøtet fikk kontrollutvalget anledning til å diskutere og vurdere risikoer innenfor BKF's områder basert på egen erfaring fra arbeidet i kontrollutvalget.

¹ Definisjonen av forvaltningsrevisjon er hentet fra kommuneloven § 23-3.

1.3.2 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen tok utgangspunkt i planer, meldinger og rapporter fra BKF. Vi har òg undersøkt hvilke tilsyn som er gjennomført og eventuelt planlagt i BKF. Disse har samlet gitt et overblikk over organisasjonens mål og strategier, samt bidratt til å avdekke områder med risiko eller behov for forbedring.

1.3.3 Intervju

Vi har gjort intervju med kirkevergen, administrasjonssjef, HR-sjef, økonomisjef, sjef for menighetsavdelingen, gravplassjef og kirkebyggsjef i BKF. I tillegg har vi intervjuet leder og nesteleder av fellesrådet. Intervjuene er gjennomført per telefon eller via Teams. Til sammen har vi intervjuet 9 personer.

1.3.4 Elektronisk spørreundersøkelse

Administrasjonsledere, områdeledere og representanter i fellesrådet har vært involvert i ROV-vurderingene gjennom en undersøkelse i Questback (elektronisk spørreundersøkelsesverktøy). I undersøkelsen er disse bedt om å peke på potensielle risikoer innenfor det områder de har ansvar for eller kjenner til. 18 av de 27 fellesrådsmedlemmene² svarte på spørreundersøkelsen (responsrate 67 %), mens 15 av 25 inviterte administrative ledere svarte (responsrate på 60 %). Alle de tre inviterte områdelederne svarte på spørreundersøkelsen (responsrate 100 %). Totalt svarte 36 av 55 inviterte respondenter. Dette gir en total responsrate på 67 %.

1.3.5 Prosessmøte 2 med kontrollutvalget

I dette møtet presenterte revisjonen ROV-vurderingen (dette dokumentet) med de risikovurderingene som er gjennomført for kontrollutvalget. ROV-vurderingen og forslag til prosjekter ble i møtet bli lagt til grunn når kontrollutvalget skulle prioritere områder eller prosjekter for forvaltningsrevisjon for de neste fire årene.

1.3.6 Vedtak av plandokument

Basert på de prioriteringene som kontrollutvalget gjør i prosessmøte 2, ble det utarbeidet et plandokument. Dette dokumentet skal vedtas av kontrollutvalget før det blir sendt videre til fellesrådet for endelig vedtak.

1.4 Leseveiledning

Innspillene som er samlet inn i forbindelse med ROV-vurderingen er systematisert og framstilt i dette dokumentet. Dokumentet er ment som et grunnlag for kontrollutvalget for å velge ut og prioritere forvaltningsrevisjonsprosjekter.

I kapittel 2 gir vi en kort oversikt over organisering av og nøkkeltall for BKF.

Kapittel 3 handler om forvaltningsrevisjon. Her presenterer vi oversikt over identifiserte risikoområder innen de ulike ansvarsområdene i BKF. Dette er et resultat av undersøkelser vi har gjort i forbindelse med analysearbeidet. Risikovurderingene og forslag til prosjekter er basert på en overordnet gjennomgang av BKF's ansvarsområder.

I kapittel 4 viser vi våre forslag til mulige forvaltningsrevisjonsprosjekter basert på risikovurderingene som er gjennomført. Forslagene til prosjekter er ikke presentert i prioritert rekkefølge. Kontrollutvalget har prioritert og valgt prosjekt, og har også stått fritt til å legge til og/eller ta vekk prosjekter i forhold til listen som her er presentert. Endelig prioritering av prosjekter er framstilt i plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, som skal legges fram for fellesrådet.

² Ett av kontrollutvalgsmedlemmene er ikke er del av fellesrådet, men fikk likevel tilsendt spørreundersøkelsen. Nestleder fikk også tilsendt spørreundersøkelsen, og ble i tillegg intervjuet.

2. Organisering og nøkkeltall

2.1 Organisering

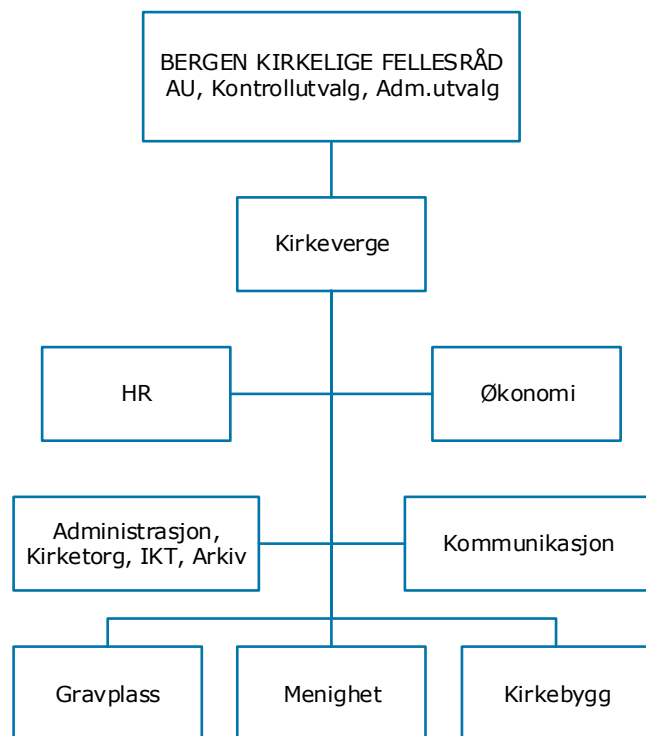
Bergen er del av Bjørgvin bispedømme som omfatter Vestland fylkeskommune. Bispedømmet innbefatter 11 prosti, hvert med en prost som leder prestetjenesten i menighetene som hører inn under prostiet (totalt 181). Bergen kommune dekker helt eller delvis 4 prosti (Bergen domprosti, Bergensdalen prosti, Fana prosti og Åsane prosti). Prostiene dekker til sammen 33 menigheter i fem kommuner; Bergen kommune (25), Austevoll kommune (1), Bjørnafjorden kommune (2) og Osterøy kommune (5).³ Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er fellesrådet for menighetene i Bergen kommune, og ivaretar administrative og økonomiske oppgaver for disse 25 menighetene.

Hver menighet har et menighetsråd. BKF består av representanter fra alle menighetsrådene samt en kommunal representant og en geistlig representant (oppnevnt av biskopen). Det er BKF som i sine møter fatter vedtak i saker som hører inn under fellesrådets ansvarsområde og som angår menighetene.⁴

Det er kirkevergen som er daglig leder av BKF. I staben har kirkevergen en kommunikasjonsrådgiver, samt en ledergruppe bestående av seks ledere for henholdsvis HR, menighetene, administrasjon, kirkebygg, gravplass og økonomi (se figur 1 under). BKF er arbeidsgiver for ca. 160 ansatte, hvorav 28 har sitt arbeidssted ved fellesrådets hovedkontor. Kirkevergens ledergruppe består av syv personer (ledere for henholdsvis kirkebygg, gravplass, menighet, økonomi, HR og administrasjon samt kommunikasjonsrådgiver). Økonomi, administrasjon (med IT og arkiv), HR og kommunikasjon betegnes som stabsfunksjoner. Disse skal betjene hele organisasjonen.

Fellesrådet har to rådgivende underutvalg: gravplassutvalget og kirkebyggutvalget. Fellesrådet har videre oppnevnt et eget kulturutvalg som skal stimulere og styrke BKF's kulturarbeid.

Figur 1: Organisasjonskart⁵

³ Prosti, fellesråd og sokn i Bjørgvin pr. 1. januar 2018: <https://kirken.no/globalassets/bispedzommer/bjorgvin/dokumenter/brosjurer-og-div/sokn-og-prosti-i-bjorgvin-2018.pdf>

⁴ Personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene. Notat til kontrollutvalget. 23. april 2018.

⁵ Kirken i Bergen. Verdi- og måldokument 2020-2021

2.2 Finansielle nøkkeltall

Netto driftsresultat i BKF var i 2019 på om lag NOK 4,3 millioner, eller 1,76 %. Det er ikke et uttrykkelig anbefalt nivå for driftsresultat for kirkelige fellesråd, men for kommuner er det anbefalte nivået fra TBU 1,75 %. BKF har altså et resultat på linje med dette. For 2020 er det budsjettert med et netto driftsresultat på omlag 3,8 millioner.

Ifølge budsjett for 2020⁶ er totalt saldo på disposisjonsfond ved utgangen av 2019 budsjettert til om lag NOK 22 millioner. Dette tilsvarer 10 % av driftsinntektene. Det er heller ikke noe uttrykkelig anbefalt nivå for størrelsen på disposisjonsfond for kirkelige fellesråd. Riksrevisjonen anbefaler imidlertid at kommuner har et disposisjonsfond på 5 %, og BKF ligger altså godt over dette.

BKF har en kortsiktig gjeld på NOK 29,5 millioner, og ingen langsiktig gjeld.

Tabellen under viser **tildelinger til ulike kostnadsområder** i Bergen kirkelige fellesråd i 2019 og 2020. Merk at tallene fra 2019 er regnskapstall, mens tallene for 2020 er hentet fra budsjettene. Tallene i parentes viser tildeling til kostnadsområdene i prosent av det totale driftsbudsjettet til BKF.

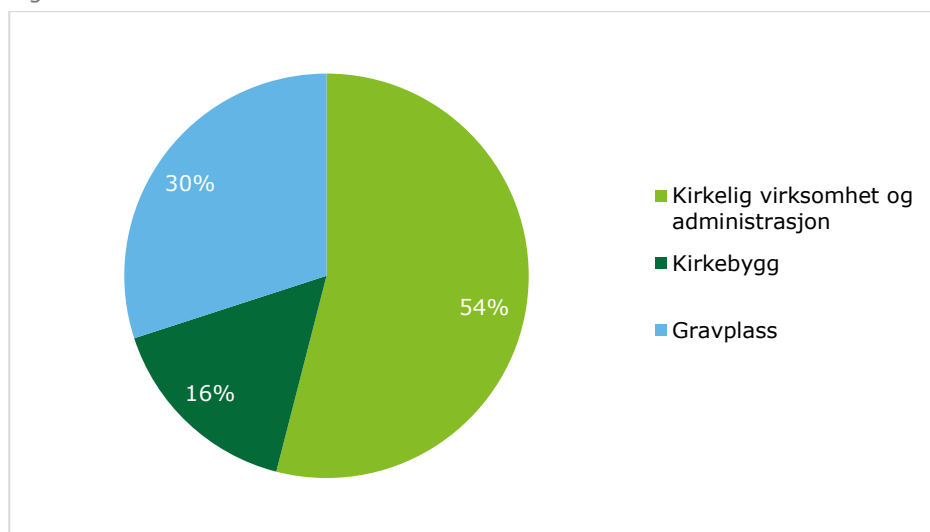
Tabell 1: Tildelinger til ulike kostnadsområder

Tjenesteområde	R 2019	B 2020
Lønn og sosiale utgifter	kr 102 127 395 (41 %)	kr 113 889 804 (48 %)
Kjøp av varer og tjenester	kr 113 836 756 (46 %)	kr 111 199 593 (47 %)
Refusjoner/overføringer	kr 25 717 667 (10 %)	kr 8 661 143 (4 %)
Kalkulert utgifter ved komm.tj.ytingsavtale	kr 149 244 (0,1 %)	-
Tilskudd og gaver	kr 5 612 675 (2 %)	kr 4 628 000 (2 %)
Sum fordelt totalt til drift	kr 247 443 737 (100 %)	kr 238 378 540 (100 %)

Postene *Kjøp av varer og tjenester* og *Lønn og sosiale utgifter* utgjør i 2020-budsjettet om lag halvparten av budsjettet hver for seg.

Økonomirapporten for BKF ved utgangen av 2019 viser at fordelingen av ressursbruk på de ulike forvaltningsområdene i BKF i 2019 er som vist i figur 2.

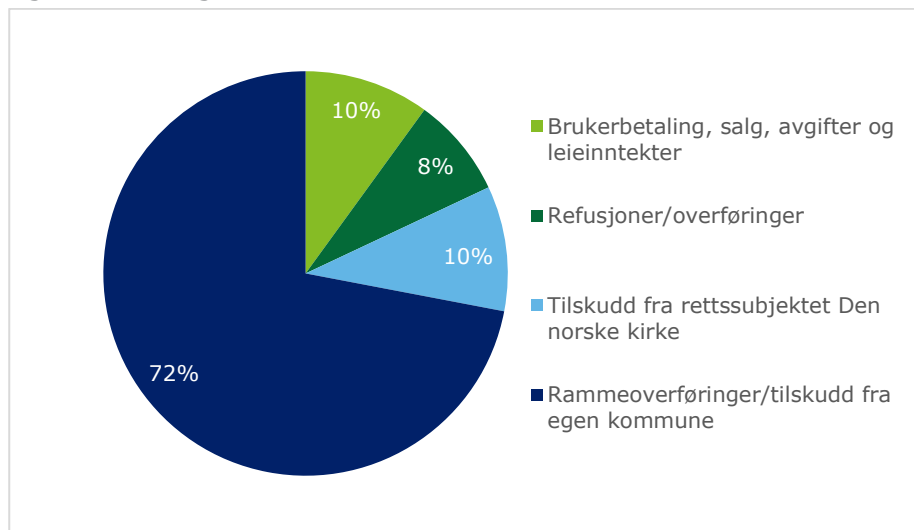
Figur 2: Overordnet ressursbruk i BKF 2019

⁶ Budsjett 2020. Behandlet i BKF 11.12.2019. Saksnummer 61/19

Inntektene i BKF's driftsregnskap kommer hovedsakelig fra Bergen kommune. Figuren under viser til fordeling av inntekter til BKF i 2019.

Figur 3: Fordeling av inntekter til BKF 2019

Bergen kommune bevilger investeringsmidler til BKF som rammebevilgninger. Tildelingen er delt i tre hovedposter: kirke, middelalderkirke og gravplass. Fellesrådet kan selv prioritere bruken av midlene innenfor de tre områdene.

For 2020 er det vedtatt et investeringsbudsjett med en total utgiftsramme på NOK 141,5 millioner fordelt på postene Gravplass, Middelalderkirker, Rehabilitering kirkebygg, Nyinvesteringer kirke og Kirkelig virksomhet og administrasjon.

2.3 Utvikling

Organisasjonen har gjennomført en virksomhetsgjennomgang de siste årene. Fellesrådet nedsatte i april 2015 en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå og vurdere ressursutnyttelsen i organisasjonen. Målet med virksomhetsgjennomgangen var å sikre og styrke kirkens nærvær i Bergen ved å se på positive muligheter for en eventuell bedre organisering og utnyttelse av ressursene. September 2017 presenterte arbeidsgruppen sin rapport for Fellesrådet. Fellesrådet besluttet å sende rapporten ut til bred høring. I juni 2018 konkluderte fellesrådet med seks tiltak som omhandlet (1) sammenslåing av menigheter, (2) samarbeid i menighetene, (3) innsamling av penger i menighetene, (4) felles systemer og rutiner for økonomi og administrasjon i menighetene, (5) effektivisering, (6) ansvarsfordeling og innhold i lokal ledelse i menighetene, og (7) tydeliggjøring av at fellesrådet ikke er overordnet menighetsrådene.

Årsmeldingen for BKF for 2018 og 2019 viser at det er en nedgang i konfirmasjoner, dåpstill og vielse sammenlignet med tidligere år. Det var en økning i innmelding av nye medlemmer, med 138 innmeldte i 2019 sammenlignet med 104 i 2018 og 115 i 2017. Samtidig var det i 2019 1377 utmeldte medlemmer i kirken tilhørende menighetene i Bergen. I 2018 var det til sammen 844 utmeldte.

3. Forvaltningsrevisjon – oversikt over identifiserte risikoområder

På bakgrunn av innsamlet og analysert informasjon, vil vi i dette kapittelet oppsummere og vurdere risiko for manglende måloppnåelse, regeletterlevelse, vedtaksoppfølging og internkontroll som er identifisert innen de respektive virksomhetsområdene for BKF som er gjennomgått.

Overskriftene i kapittel 3.1-3.4 følger den administrative organiseringen i Bergen kirkelige fellesråd.

Risikonivå er i tabellene farget med rødt som representerer høy risiko eller gult som representerer middels risiko:

Fargesymbol Beskrivelse av risikovurdering

Høy risiko

På områder som er merket med rødt mener Deloitte på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan være høy risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelse eller effektivitet.

Middels risiko

På områder som er merket med gult mener Deloitte på bakgrunn av framlagte data og analyse, at det kan være middels risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelse eller effektivitet.

Det er viktig å understreke at risikovurderingene er skjønnsmessige, og vurderinger er basert på foreliggende informasjon. Kontrollutvalget kan vurdere risikoen knyttet til de ulike områdene som forskjellig fra det som er foreslått her. Det er derfor kontrollutvalget som til slutt skal vurdere og prioritere de ulike områdene, og avgjøre rekkefølge for forvaltningsrevisjonsprosjekter i de planene som blir lagt frem for fellesrådet.

Vi tar forbehold om at ikke all informasjon som kommer fram er verifisert av ledelsen i BKF.

3.1 Stabsområdene

Stabsområdene i Kirkevergens administrasjon har ansvar for *Kirketorget*, arkiv, IKT, økonomi, kommunikasjon og HR. Kirketorget har som hovedoppgave å behandle henvendelser om gravferd, dåp og vigslar på vegne av menighetene, og har ansvar for kirkebokføring av disse.

Bergen kirkelige fellesråds IKT-system driftes av Kirkepartner og TET er regnskapsfører.

Tabell 2: Identifiserte risikoområder knyttet til stabsområdene

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Internkontroll <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføring og oppfølging av risikovurderinger Avvikshåndtering Målstyring 	<p>I intervju blir det vist til at BKF ikke arbeidet systematisk med internkontroll før i 2018. Nå er organisasjonen i gang med en prosess på dette området, og det ble blant annet lagt frem plan for arbeidet i fellesrådet i uke 25 i 2020 (samt for AMU og kontrollutvalget i mai 2020).</p> <p>Det er i verdi- og måldokumentet satt mål om at man skal sikre systemer for internkontroll gjennom blant annet å foreta risikoanalyser. I intervju fremgår det at man ikke har gjennomført overordnede risikovurderinger sentralt i BKF. Gravplass- og kirkebyggforvaltningen mangler også systematisk og dokumenterte overordnede risikovurderinger. Det blir utført risikovurderinger for hvert prosjekt som skal utføres innen kirkebygg (SoA).</p> <p>Verdi- og måldokumentet blir brukt til å sette resultatmål for de ulike forvaltningsområdene i BKF. Dokumentet er vedtatt av fellesrådet, og det blir årlig rapportert på måloppnåelse i forkant av revidering av verdi- og måldokumentet.</p> <p>BKF er i prosess med å innføre system for digital avviksmelding. Dette skal etter planen innføres høsten 2020, og både IT- og HR-avdelingen er involvert i dette arbeidet. Avvik har fram til nå blitt meldt på papirdokument og sendt til nærmeste leder. Det blir vist til at HR-sjef har arbeidet en del med å klargjøre retningen på meldingen av avvik, og det at også HR-sjefen skal være del av denne linjen.</p> <p>I intervju kommer det frem at det ikke er en velutviklet avviksmeldekultur i BKF.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mangelfull regeletterlevelse Mangelfull måloppnåelse Rutiner og maler ikke er kjent og ikke blir benyttet/etterlevd Avvik blir ikke meldt og fulgt opp 	●
Informasjonssikkerhet og personvern <ul style="list-style-type: none"> Informasjonssikkerhet Opplæring Nye system GDPR Tilgangsstyring Infrastruktur 	<p>Nytt personvernsregelverk tredde i kraft i 2018. Dette stiller strengere krav til informasjonssikkerheten enn tidligere, noe som medfører regulatorisk risiko.</p> <p>BKF presenterte status på arbeidet med personvern i kontrollutvalget 28. mai 2019 og 4. februar 2020. I statusrapporten fra 2019 fremgår det blant annet at organisasjonen er i gang med å inngå databehandleravtaler, at det opprettes et felles personvernombud for Den norske kirke, og at det gjennom innføring av nytt sak- og arkivsystem blir arbeidet med trygg oppbevaring av personopplysninger.</p> <p>Det er utarbeidet en retningslinje for oppbevaring og behandling av personopplysninger i menighetene.⁷ Her blir det blant annet vist til at personopplysninger som hovedregel skal</p>	<ul style="list-style-type: none"> Brudd på regelverk Viktig informasjon blir mistet eller sensitive data kommer på avveie Omdømmetap 	●

⁷ Oppbevaring og behandling av personopplysninger i menighetene. Oppdatert 13.09.2019.

oppbevares elektronisk, hvordan oppbevare papirdokumenter som ikke lagres i fagsystemet Medarbeideren, sletting av personopplysninger i fagsystemet, ansvar for tilgangsstyring og håndtering av e-post.

I intervju blir det nevnt at det er en utfordring knyttet til opplæring innenfor informasjonssikkerhet i organisasjonen, slik at alle har en klar forståelse av for eksempel hvem som skal ha tilgang og ikke i de ulike systemene. Det blir arbeidet med å utbedre skriftlige rutiner og retningslinjer for arbeidet med informasjonssikkerhet.

Det blir i spørreundersøkelsen nevnt at det er forbedringspotensial i organisasjonen når det gjelder arbeidet med GDPR. Det blir som eksempel vist til at utfordringer med personopplysninger som blir sendt i ukrypterte e-poster.

Det ble gjennomført et tilsyn fra Kirkerådet tilknyttet informasjonssikkerhet i BKF våren 2020. BKF hadde per juni 2020 ikke fått rapport eller lignende etter tilsynet, men det fremgår at undersøkelsen avdekket noen utfordringer når det gjelder tilgangsstyring. BKF har selv gjennomført stikkprøveundersøkelse for å se på om det er gitt riktige tilganger i systemer, og opplever at dette i hovedsak fungerer greit. Det er noe utfordringer når det gjelder tilganger i fagsystemet Medarbeideren, da det ikke er andre muligheter enn tilgang/ikke tilgang. BKF ønsker mer systematisk å gjennomføre stikkprøveundersøkelser knyttet til tilgangsstyring.

Det blir videre nevnt i intervju at det er utfordringer når det gjelder tildeling av tilganger ved nyansettelser, samt avslutning av tilgang når medarbeidere slutter. Det blir understreket at sistnevnte utfordring i hovedsak fører til at BKF betaler for tilganger som ikke er i bruk, og i mindre grad påvirker informasjonssikkerhetsaspektet på grunn av at hovedtilgangen til felles plattform som hovedregel blir avsluttet når det skal (man må logge inn på felles plattform for å ha tilgang til de andre systemene).

IKT og digitalisering

- Drift
- Nye system
- Behov for oppgradering av infrastruktur

BKFs IKT-system driftes av Kirkepartner. BKF drifter lokale PC-er, skrivere og lokal infrastruktur. Servere er plassert hos Kirkepartner, og programmene som benyttes i organisasjonen er installert der, eller er skybasert. Det fremgår av verdi- og måldokumentet 2020-2021 at BKF samarbeider med Kirkepartner og andre fellesråd, spesielt Oslo, Trondheim og Stavanger, om utvikling av IT-plattformen og tilpasninger av fagsystemene som betjenes av Kirkepartner på BKFs vegne.

BKF og menighetene har tatt i bruk flere nye system i løpet av 2019: LabOra TID for planlegging og registrering av timer, sak- og arkivsystemet Public360 med tilhørende moduler, og rekrutteringsprogrammet WebCruiter (med integrasjon med Public360). I BKFs verdi- og måldokument fremgår det videre av at BKF og menighetene i Bergen tar i bruk et nytt regnskapssystem (Xledger) i løpet av 2020. Det fremgår av årsmeldingen for 2019 at det er avviklet en rekke kurs og støtte i forbindelse med disse innføringene.

I spørreundersøkelsen er det flere som kommenterer at det er for lite opplæring før nye system tas i bruk, og at det har vært innført mange nye system over en kort periode. Det blir nevnt at systemene ikke har vært tilrettelagt for å ta i bruk ved innføring og at dette har krevd mye manuelt arbeid i menighetene før systemene kan benyttes.

- Feil eller mangelfull bruk av systemer
- Nedetid og tilgjengelighet

I budsjettforslaget for 2020 blir det vist til et stort behov for oppgradering av infrastruktur knyttet til datalinjer til kirker og menighetskontor. Det fremgår av årsmeldingen for 2019 at det nå er inngått avtale med Kirkepartner⁸ om ny fiberlinjekontrakt på 10 lokasjoner. Det fremgår videre at det ble gjennomført kontroll av infrastrukturen på de interne nettene i mange av kirkene og menighetshusene høsten 2019.

Det blir gjennom intervju ellers vist til at BKF har hatt utfordringer med en del nedetid på IKT-systemene de bruker.

Bemanning og sykefravær

- Sykefravær
- Arbeidsmiljø
- Personalforvaltning
- Rekruttering

BKF hadde et mål om sykefravær på 6 % i 2019. Sykefravær totalt for 2019 var på 6,76 % (litt opp fra 6,53 % i 2018). Ifølge årsmeldingen for 2018 har sykefraværet vært stabilt på omtrent den samme prosentandelen også i perioden 2013-2017. I årsmeldingen for 2019 blir det påpekt at kjente faktorer for sykefravær er svangerskapsrelaterte og kjente fysiske diagnoser. Det er i større grad usikkert om det skyldes det psykososiale arbeidsmiljøet.

- Dårlig arbeidsmiljø
- Manglende ressurser
- Høye kostnader

Det blir i intervju vist til at det har vært relativt høyt sykefravær i sentral stab hos Kirkevergen; siste halvår 2019 lå sykefraværet her på rundt 10-12 %. Etter at sentral stab har byttet kontor fra 1. februar har sykefraværet vært nede i 3 % for samme gruppen. Det blir understreket at dette også kan ha med korona-relaterte faktorer å gjøre, samt at man vil følge med på om dette vedvarer over tid.

I verdi- og måldokumentet 2020/2021 fremgår det at kirken har rekrutteringsutfordringer. I intervju blir det vist til at dette spesielt gjelder diakoni- og kantorstillinger. BKF har blant annet innført tiltak der de rekrutterer studentpraktikanter for å på den måten forsøke å med tiden få disse inn i faste stillinger.

Økonomiarbeid

- Bevilgninger
- Kapasitet i avdelingen
- Nytt regnskapssystem
- Moms
- Utbetaling av lønn

Det blir i intervju vist til at den største utfordringen angående økonomi i BKF, er at bevilgningene de får fra kommunen i stor grad er avhengig av politisk velvilje og Bergen kommunes økonomiske situasjon. Gitt blant annet store kostnader for kommunen på grunn av håndteringen av COVID-19, er det usikkerhet knyttet til hvordan dette eventuelt vil påvirke BKF. I tillegg er det usikkerhet knyttet til bevilgninger til kirken som følge av ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) som vil tre i kraft om kort tid. BKF har i hovedsak utgifter knyttet opp mot lønn og faste driftsavtaler, og det vil dermed ikke være enkelt å raskt gjøre endringer uten at dette får store konsekvenser.

- Nedbemanning
- Manglende forbedringsarbeid
- Ressursbruk

Det fremgår av intervju at daglig drift av organisasjonen tar opp all tid til de ansatte ved økonomiavdelingen. Det er dermed ikke kapasitet til å arbeide med for eksempel utvikling. Samtidig gjør selve organiseringen av den norske kirken det utfordrende å drive utviklingsarbeid; avdelingen kan foreslå tiltak de mener er bra, men de er avhengig av at menighetene er enige.

Det fremgår at opprettelsen av to områdelederstillinger har vært positivt når det gjelder kommunikasjonen fra økonomikontoret ut mot administrasjonslederne.

⁸ Kirkepartner er et egenregiselskap som er opprettet for å kunne tilby IKT-tjenester til alle brukere i Den norske kirke.

BKF og menighetene i Bergen har tatt i bruk nytt regnskapssystem (Xledger) i 2020.

Det har gjennom revisjonsberetningen blitt avdekket feil avregning knyttet til momsbehandling av husleie, noe som har medført høye kostnader. Det fremgår i intervju at det er en pågående prosess på dette, men at leiekontrakten for bygget BKF nå har kontorene sine i er i samsvar med regelverket og at det er liten risiko for gjentakelse.

I intervju blir det fortalt at det har forekommet at man har betalt ut for mye eller for lite lønn. Det blir påpekt at man har fått tilbakebetalt overskuddsbeløp ved utbetaling av for mye lønn. Det er mange små deltidsstillinger og hyppig bruk av vikarer i menighetene, noe som kompliserer utbetaling av lønn. Variabel lønn blir registrert på timelister og skal gå via administrasjonsleder. Det fremgår at dette er tema for forbedringsarbeid.

Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering

- Organisering og utsending av saksdokumenter
- Opplæring av fellesrådsmedlem
- Kvalitetssikring av saksforberedelser

Det blir i intervju påpekt at representantene i fellesrådet er lekfolk med ulik bakgrunn og ulike forutsetninger til å håndtere dokumentasjon og informasjon i sakspapirene før møter i fellesrådet. Det blir i tilknytning til dette etterlyst en bedre strukturering av saksdokumentene, gjerne med en leseveiledning om for eksempel hva som *må* leses og hva som *kan* leses. I spørreundersøkelsen blir det kommentert at det oppleves som utfordrende å sette seg inn i alle saksdokumentene til fellesrådsmøtene på grunn av den store mengden sakspapir.

I tillegg etterlyses det bedre opplæring knyttet til hvilken rolle man har som medlem av fellesrådet. Det blir det nevnt at det til dels er manglende rolleforståelse hos fellesrådsmedlem, da medlemmene har sin primærtilhørighet i menighetene og ser seg selv som representanter for disse, og ikke hovedsakelig medlem av fellesrådet som fellesskap.

Det fremgår videre i intervju at det er en ambisjon om å sende saksdokumentene til fellesrådsmedlemmene 14 dager før møtet, men at saksdokumentene som regel blir sendt 7-9 dager før møtet.

I spørreundersøkelsen svarer 1 av 18 respondenter fra fellesrådet at det *i svært stor grad* er utfordringer knyttet til saksforberedelser. 11 av 18 svarer at det *i svært liten grad* eller *ikke i det hele tatt* er utfordringer knyttet til dette.

I intervju blir det vist til at saker som skal behandles i fellesrådet ikke er innom Kirkevergen for godkjenning og/eller kvalitetssikring.

Videre blir det i intervju fortalt at prosessen knyttet til at noen saker som i tillegg til behandling i fellesrådet, også skal behandles i bispedømmerrådet, blir opplevd som utfordrende. Dette handler om saksbehandler selv må hente ut vedtak fra fellesrådet og sende videre til bispedømmerrådet, og at det ikke alltid er like effektivt å hente ut vedtaket. Det blir etterlyst en mer automatisert prosess der for eksempel vedkommende som skriver protokoll etter møtet automatisk videresender relevante vedtak til bispedømmerrådet.

Når det gjelder rapportering blir det fortalt i intervju at fellesrådet får årlig rapportering på oppfølging av mål- og verdidokumentet. Dersom det er mål som ikke er ferdigstilt eller utført,

- Saker blir ikke tilstrekkelig forberedt
- Fellesrådet har ikke tilstrekkelig oversikt over saker som behandles
- Forsinkelser i vedtaksprosessen

så blir det gitt forklaring på dette gjennom denne rapporteringen. Det blir vist til at forsinkelser i saker noen ganger er på bakgrunn av at man har riktig kompetanse tilgjengelig på tidspunktet, eller at det er utenforstående årsaker som bremser prosesser. I forbindelse med sistnevnte punkt er det flere som viser til byggesaksbehandling i kommunen som en faktor som kan forsinke prosesser.

Videre rapporterer Kirkevergens stab på økonomi/budsjett i hvert fellesrådsmøte. Gravplassjef forteller at hun ofte presenterer orienteringssaker for fellesrådet slik at de er kjent med hva som er praksis på området.

En av representantene i fellesrådet etterlyser gjennom spørreundersøkelsen at det blir sikret at fellesrådets vedtak blir iverksatt. Flere nevner at fellesrådets representanter fatter vedtak uten at de har innsikt i hva vedtakene innebærer. Delegasjonsvedtak blir spesielt nevnt i denne sammenheng.

Det blir i intervju fortalt at kirkevergens stab ofte får korte frister på oppfølging av vedtak i fellesrådet.

Arkiv

- Nytt sak- og arkivsystem
- Arkivfangst

BKF og menighetene har tatt i bruk arkivsystemet Public 360 i 2019. Tidligere arkivsystem (Acos-websak) er nå kun et oppslagsarkiv. Det arbeides med uttrekk for deponering hos Statsarkivet og overføring til eArkiv.⁹

- Mangelfull arkivering
- Brudd på regelverk

Som ledd i innføringen av nytt arkivsystem er det utarbeidet en arkivplan for BKF, menighetsrådene, sokneprestene og prost.¹⁰ Formålet med arkivplanen er at den skal bidra til at arkivansvaret ivaretas, og dermed sikre arkivmateriale av forvaltningsmessig, rettslig, kulturell og forskningsmessig verdi. Arkivplanen gir bindende retningslinjer for behandling av all informasjon og dokumentasjon i virksomheten.

Administrasjonslederne skal ifølge BKF's verdi og måldokument 2020-2021 følge opp menighetsrådene blant annet når det gjelder arkivering. Det blir i intervju fortalt at det ble gjennomført kurs for administrasjonslederne ved innføring av nytt system.

I intervju blir det fortalt at det er utfordringer med for liten arkivmengde også etter innføringen av nytt system. Administrasjonslederne får ikke tid/prioriterer ikke dette like høyt som driftsoppgaver, og det er dermed varierende i hvilken grad man arkiverer dokument.

Innkjøp

- Innkjøpssamarbeid
- Rammeavtaler
- Oppfølging av innkjøpsarbeid

BKF er del av Innkjøpssamarbeidet som er ledet av Bergen kommune, og har en del rammeavtaler gjennom dette samarbeidet. Det blir ellers opplyst at BKF har begrenset med skriftlige rutiner for innkjøpsområdet.

- Brudd på regelverk
- Omdømmetap

Det fremgår i intervju at mesteparten av innkjøpene som blir gjort i BKF er det Akasia kirke og gravplass AS som håndterer på vegne av dem. Noen innkjøp gjør likevel forvaltningsområdene selv. For eksempel skal gravplassforvaltningen selv kjøpe inn en ny stabsbil høsten 2020. Det

⁹ Årsmelding for Bergen kirkelige fellesråd 2019.

¹⁰ Arkivplan for Bergen kirkelige fellesråd med tilhørende menighetsråd og sokneprest, samt prost. Den norske kirke. Udatert.

er ansatt en jurist i gravplass- og kirkebyggforvaltningen som blant annet har innkjøpsansvar som del av sine arbeidsoppgaver.

I intervju fremgår det at BKF har en årlig oppfølging av innkjøpene som Akasia gjennomfører på vegne av BKF. Det blir påpekt at denne oppfølgingen potensielt er så langt på etterskudd av gjennomførte innkjøp at det kan ta lang tid før feil blir oppdaget.

Det understrekes videre at store innkjøp blir fulgt opp gjennom kontraktsarbeidet som begge organisasjonene deltar inn i, og at BKF dermed har god oversikt på dette. Det fremgår at det er høy bevissthet hos BKF på at innkjøpsarbeidet følges opp og at opplevelsen er at innkjøpsregelverk etterleves i vesentlig grad.

3.2 Menighetene

Det er 25 menigheter tilknyttet Fellesrådet og det er tilknyttet en administrasjonsleder ansatt av BKF til menighetene. Administrasjonslederne rapporterer til menighetsrådet for saker knyttet til kirkelovens § 9 (menighetsrådets virksomhetsansvar) og til kirkevergen for saker knyttet til kirkelovens § 14 (bl.a. fellesrådets arbeidsgiveransvar).

BKFs ansvar er å legge til rette for at myndighetenes arbeid kan utføres på best mulig måte, ved bl.a. å være tilsettingsmyndighet og ansvarlig arbeidsgiver for alle som er lønnet over fellesrådets budsjett, ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen (kirkeloven § 14).

Det er to områdeledere i Kirkevergens stab som har som oppgave å følge opp administrasjonslederne i menighetene.

Tabell 3: Identifiserte risikoområder knyttet til menighetene

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Styring og ledelse <ul style="list-style-type: none"> Uklare arbeidsgiverlinjer Uklar rolle- og ansvarsdeling Opplæring Kompetanse Kapasitet Manglende kartlegging av kompetanse 	<p>Det ble i 2018/2019 gjennomført en forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene, der blant annet Administrasjonslederrollen var sentral i undersøkelsen. I intervju blir det fortalt at man arbeider aktivt med å følge opp anbefalingene etter forvaltningsrevisjonen, men flere nevner at utfordringen med uklare arbeidsgiverlinjer vedvarer.</p> <p>Det som blir beskrevet som typisk utfordring i menighetene er hvem som har rollen som daglig leder: den formelle daglige lederen er administrasjonslederne, mens biskopen ansetter sogneprest som administrasjonsleder ikke har myndighet overfor. I tillegg fremgår det av kirkeloven at det er menighetsrådet som skal peke ut daglig leder. Kirkevergen forteller at dette skaper en usikkerhet i menighetene og kan føre til en uavklart rolle- og ansvarsdeling.</p> <p>I intervju blir det nevnt at det er forskjeller mellom menighetene knyttet til kompetansen hos de ulike administrasjonslederne, men også i de andre lederrollene i menighetene. Dette er med på å skape utfordringer for samarbeidet lokalt i menighetene.</p> <p>BKF har sammen med prostene, som er leder for prestetjenesten, utarbeidet et oppsett/forslag for hvordan administrasjonsleder, sogneprest og leder for menighetsrådet kan jobbe sammen. Forslaget er kalt forpliktende samordnet ledelse og ble implementert i 8 menigheter høsten 2019. Oppsettet har blitt evaluert etter et halvt år og har blitt presentert for fellesrådet. Det fremgår av protokoll fra møte i fellesrådet 17.06.2020 i sak 30/20 at fellesrådet har vedtatt en anbefaling om at forpliktende samordnet ledelse implementeres i alle menigheter innen juni 2021.</p> <p>I intervju blir det nevnt at det i den siste tiden har blitt innført flere nye system. Dersom systemene skal fungere godt avhenger det i stor grad av at administrasjonslederne bruker systemene godt. Det blir understreket at både tillitsvalgt og administrasjonslederne var</p>	<ul style="list-style-type: none"> Uklar rolle- og ansvarsdeling Arbeidsmiljøutfordringer Manglende måloppnåelse Omdømmetap 	

involvert i vurderingen i forkant av innkjøp av nye system. Det blir vist til at administrasjonslederne har mange arbeidsoppgaver og lite tid tilgjengelig til kurs og opplæring.

I spørreundersøkelsen er det flere administrasjonsledere som skriver at det er utfordringer knyttet til utførelsen av oppgaver i stillingen. Blant annet blir det nevnt at det er for mange og sprikende ansvarsområder, og for liten tid til å sette seg godt inn i sakene. Videre nevnes det at det er for mange oppgaver i forhold til stillingsprosent. En av administrasjonslederne skriver at det har kommet så mange system-, regel- og rutineendringer de siste årene at man ikke rekker å kvalitetssikre underveis og samtidig sørge for at ikke oppgaver blir skjøvet til side. Det blir etterlyst bedre samhandling mellom avdelingene for økonomi, personal og administrasjon når det gjelder nye oppgaver og krav som pålegges administrasjonslederne, slik at sentral administrasjon i BKF får oversikt over totalbelastningen, og dermed er bevisst på risikoen for at administrasjonslederne ikke klarer å følge opp.

I spørreundersøkelsen blir det òg kommentert fra administrasjonslederne at man ikke rekker å fullføre alle arbeidsoppgaver innenfor arbeidstiden, og at dette blant annet fører til at man ikke har kapasitet til å sette seg inn i nye system. Det blir videre nevnt at det er utfordrende å nå mål om faglig utvikling og kompetanseheving. Det blir etterlyst en kartlegging av kompetansebehov blant administrasjonslederne, og nevnt at fagsamlingene som arrangeres har variert nytteverdi og oppleves ikke som et kompetansehevende tiltak. Det blir videre kommentert at en del av informasjonen som blir delt i fagsamlingene kunne vært sendt via e-post.

I spørreundersøkelsen er det videre nevnt at det oppleves som krevende å få oversikt over regelverket som gjelder for administrasjonslederne. Det blir videre nevnt at det er uforutsigbare arbeidsforhold, uklare roller og fravær av ledelse fra BKF sentralt.

Økonomiarbeid i menighetene

- Dokumentasjon og rutiner
- Oppfølging av menighetene
- Ressursbruk
- Kompetanse
- Fristetterleving

Det blir i intervju etterlyst bedre rutiner og dokumentasjon knyttet til økonomiarbeidet i menighetene. Det fremgår at dette også har blitt påpekt i regnskapsrevisjonsrapport for 2019. Det fremgår at det i svært liten grad er skriftliggjorte rutiner o.l. tilknyttet dette arbeidet og at stor grad av nyansatte og sykemeldinger har synliggjort denne utfordringen. Tilretteleggingsansvaret for å i større grad strømlinjeforme økonomiarbeidet i menighetene påligger BKF, og det fremgår at det er tilført noen ressurser på administrasjonsledersiden som kan bidra i utviklingsarbeidet med kontinuerlig økonomisk arbeid i menighetene utover høsten 2020.

Som et første ledd i arbeidet med å systematisere økonomiarbeidet i menighetene er BKF i gang med å utarbeide et økonomireglement.

I intervju fremgår det videre at det er risiko tilknyttet fristetterleving når det gjelder levering av regnskap og budsjett fra menighetene inn til økonomiavdelingen. Dette er man bevisst på i menighetsavdelingen.

I spørreundersøkelsen blir det nevnt at blant annet regnskapssystemet ikke blir brukt på en tilstrekkelig god måte. Det blir videre etterlyst tilstrekkelig opplæring i nye system.

- Mangelfull eller forsinket økonomi-rapportering
- Økte kostnader

3.3 Kirkebyggforvaltning

Det er ansatt en kirkebyggsjef og tre rådgivere innenfor kirkebyggforvaltning (1,9 årsverk). Rådgiverstillingene er delt mellom kirkebyggforvaltning og gravplassforvaltning.

BKF har ansvar for 34 kirker. Av de 34 kirkene er 20 fredet eller verneverdige, noe som krever spesiell kompetanse når det gjelder drift og vedlikehold.

I budsjett 2020 fremgår det at drift av byggene (renhold, byggrunder, brannvern, adgangskontroll, vakttelefon, service kirkeklokker, orgel og ventilasjon samt jevnlig vedlikehold) i hovedsak gjøres av Akasia kirke og gravplass AS. Oppgavene er definert gjennom fastlagte SLA-avtaler.¹¹ For budsjettåret utgjør dette 14,26 millioner kroner. Posten inkluderer også utvendig vedlikehold, kontroll, kosting og brøyting av utearealer i tilknytning til kirkebyggene.

BKF har et kirkebyggutvalg som skal være et forberedende utvalg til fellesrådet i saker som gjelder forvaltning og utvikling av kirkebygg, hovedsakelig i forbindelse med budsjettprosesser. Utvalget skal også være et rådgivende organ for kirkevergen og fellesrådet i hvordan en skal forvalte driftsoppgavene av bygningsmassen.¹²

Tabell 4: Identifiserte risikoområder knyttet til kirkebyggforvaltning

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Leverandør- og kontraktsoppfølging <ul style="list-style-type: none">• Avtaler og maler• Byggherreansvar• Arkivering av dokumentasjon	<p>I årsregnskapet fremgår det det totalt i 2019 ble brukt om lag NOK 100 millioner på kjøp av varer og tjenester, og at 66 % av dette gjelder kjøp av tjenester fra egenregiselskapet Akasia kirke og gravplass AS.</p> <p>Det er utarbeidet en avtale om leveranse av Facility Management-tjenester mellom Akasia kirke og gravplass AS og BKF. Her fremgår det blant annet hvem hos BKF som er ansvarlig for oppfølging av avtalen fra BKF sin side, tjenester som er omfattet av avtalen, leverandør og oppdragsgivers plikter. Videre er det utarbeidet en rekke instruksjoner, serviceerklæringer, årshjul, SLA, planer o.l. som styrer arbeidet Akasia kirke og gravplass AS utfører på vegne av BKF.</p> <p>Innenfor byggeprosjekt er det utarbeidet avtale om koordinatoransvar for utførelse og avtale om koordinatoransvar for prosjektering og mellom Akasia kirke og gravplass AS og BKF. Videre er det utarbeidet dokument som etablerer oppgavedeling mellom organisasjonene på bakgrunn av byggherreforskriften, samt avtaledokument mellom byggherre og byggherrens representant internt i BKF. Det er videre utarbeidet retningslinjer for hva en prosjektplan i BKF skal inneholde og hva som skal være på plass før prosjekter blir satt i gang.</p> <p>I intervju blir det fortalt at BKF noen ganger tar prosjektleder-ansvar for byggeprosjekt selv, men at de andre ganger leier inn prosjektledere fra Akasia kirke og gravplass. BKF har</p>	<ul style="list-style-type: none">• Brudd på regelverk• Omdømmetap	

¹¹ SLA = Service Level Agreement.

¹² Mandat for Bergen kirkelige fellesråds kirkebyggutvalg. Vedtatt i BKF 15.02.2017, sak 06/17.

byggherreansvar for alle prosjekter knyttet til kirkebyggene, og har ansatt en seniorrådgiver for å i tilstrekkelig grad følge opp dette ansvaret.

Kirkebyggforvaltningen har oppfølgingsmøte med prosjektsjef i Akasia kirke og gravplass hver 14. dag. I disse møtene blir det blant annet informert om oppdaterte planer og eventuelle forsinkelser. Informasjon om prosjekt viderefremmes månedlig til Kirkevergen og blir lagt inn i rapportering til fellesrådet.

Det blir fortalt at det er gode rutiner på å følge opp prosjektene, det blir blant annet undersøkt at det er gjennomført vernerunder og det avholdes bygge- og prosjektmøter og BKF får tilsendt referat fra disse. De får også tilsendt søknader o.l. til arkivering.

Det blir fortalt at det var utfordringer når det gjaldt arkivering av dokumentasjon underveis i prosjekt, men at man nå opplever å i hovedsak ha dette på plass.

Det blir i intervju foreslått å se på kirkebyggforvaltningen og blant annet oppfølging av leverandører og ev. underleverandører i en eventuell forvaltningsrevisjon. Det blir videre pekt på at det kunne vært hensiktsmessig å se på kostnadsoppfølging og prosjektstyringen. Det blir påpekt at det ikke er grunn til å tro at dette ikke blir gjort på en god måte, men at det kan være aktuelt på grunn av at det blir bevilget mye penger til dette arbeidet, og at det potensielt hviler en stor risiko for tap av omdømme dersom dette ikke blir gjort på en god måte.

Vedlikehold av kirkebygg

- Tidkrevende prosess å få tillatelse
- Manglende iverksettelse av prosjekt
- Vedlikeholdsetterslep
- Klimaansvar
- Universell utfordring

Kirkene ligger i skjæringspunktet mellom flere ulike lovverk og det er mange hensyn som må tas, blant annet med tanke på forvaltningen av kirkebygningene og deres omgivelser og i arealplanleggingen. Tiltak i fredete kirker krever tillatelse fra Riksantikvaren og biskopen, tiltak i listeførte kirker¹³ krever tillatelse fra biskopen på grunnlag av råd fra Riksantikvaren, mens tiltak i kirker uten formelt vern krever tillatelse fra biskopen.¹⁴

Det blir fortalt i intervju at prosessen med å få tillatelse fra Riksantikvaren og/eller biskopen kan ta lang tid. Fra man leverer fra seg en søknad kan det gå alt fra noen timer til flere år før man får svar. Det fremgår at det er risiko for at tillatelser bare blir arkivert og at prosjekt ikke blir igangsatt på grunn av at det tar lang tid å få tillatelse. Det blir ikke fulgt opp i etterkant om man har iverksatt prosjektet eller ikke.

I økonomiplan 2021-2024 blir det vist til at BKF jobber kontinuerlig med å ta igjen vedlikeholdsetterslep på kirkene. Blant annet utarbeider de nå tilstandsanalyser for alle byggene. Tilstandsanalyser for omlag halvparten av kirkebyggene har avdekket et vedlikeholdsetterslep tilsvarende en kostnad på NOK 200 millioner. Også i verdi- og måldokumentet 2020-2021 fremgår det at det er et stort vedlikeholdsetterslep på kirkene i Bergen.

- Brudd på regelverk
- Verditap
- Omdømmetap

¹³ At en kirke er listeført innebærer at den er definert som verneverdig og har nasjonal verdi. Det betyr at de skal behandles med like stor respekt som fredete kirker. <https://www.riksantikvaren.no/arbeidsomrader/kirker/>

¹⁴ <https://www.riksantikvaren.no/arbeidsomrader/kirker/>

Det står videre i verdi- og måldokumentet at BKF i rehabiliteringsarbeidet vil etterstrebe å ta i bruk materialer og metoder som skal vare i minst 50 år, og det er satt mål om å redusere energiforbruk i kirkebyggene. Verdi- og måldokumentet setter videre mål om at man etterlever krav til universell utforming i kirkene; dette handler blant annet om endring av inngangspartier, løfteplattformer, HC-toaletter og teleslynger. I flere av de eldre byggene er dette en utfordring, og det fremgår at man ofte må inngå kompromiss mellom arkitektur og tilrettelegging.

I spørreundersøkelsen er det flere som peker på et stort vedlikeholdsetterslep og behov for oppgradering av kirkebyggene. Det blir videre stilt spørsmål ved om det er tilstrekkelig ressurser til å dekke inn behovet for oppgradering av kirkebygg og påpekt at det kan bli store utfordringer dersom det ikke bevilges nok penger til vedlikehold av kirkebygg.

Brannvern

- Brannvernrunder
- Opplæring

Som byggeier har BKF avtale med Akasia kirke og gravplass AS om brannvernrunder og oppfølging med brannvesenet. Det er blant annet utarbeidet et årshjul hvor det går frem hvem i BKF som er ansvarlig som byggeier for alle de aktuelle byggene og frekvensen av brannrunder i løpet av et år. Det er videre lagt inn en beskrivelse av hva som skal undersøkes eller gjennomføres på brannrundene.

- Ansvars- og oppgavefordeling
- System og rutiner

Videre er BKF ansvarlig for at brukerne av byggene følger opp når det gjelder brannvern. I intervju blir det fortalt at BKF våren 2020 gjennomførte kurs for alle administrasjonsledere, vaktmestere og kirketjenere for å sikre at de følger opp sitt ansvar. Alle deltok på samme kurset. Det fremgår videre i intervju at det er skriftlige brannpermer i alle bygg, men at disse etter planen skal digitaliseres.

Det blir i intervju fortalt at BKF har et godt samarbeid med brannvesenet og Akasia kirke og gravplass AS når det gjelder brannvern. BKF ber brannvesenet kontrollere menigheter der de er oppmerksom på at de har utfordringer.

Det er videre etablert en heldøgns vakttelefon for hendelser knyttet til brann eller annet. Nummeret til vakttelefonen er tilgjengeliggjort for både politi og publikum.

I spørreundersøkelsen er det en respondent som etterlyser at kirkevergens stab utarbeider felles brannverndokumentasjon som kan benyttes i menighetene.

3.4 Gravplassforvaltning

Gravplassforvaltningen er et forvaltningsorgan med kompetanse etter gravferdsloven, med ansvar for gravplasser, kapell og krematorium. Fellesrådet har ansvar for gravplassforvaltningen i Bergen, jfr. kirkelov og gravferdslov. Virksomheten omfatter 27 gravplasser hvorav 21 er i ordinær bruk og seks er historiske (til sammen om lag 600 daa areal), samt fire seremonirom og Møllendal krematorium.

Gravplassforvaltningen ivaretar alle gravferdstjenester, forvaltning, drift og vedlikehold av gravplasser, kapell, krematorium og andre driftsbygg. Området har 14 ansatte fordelt på 11,4 årsverk. Gravplasssjef har en felles rådgivergruppe sammen med kirkebyggforvaltningen; en jurist, en byggrådgiver og en økonomirådgiver. Gravplasssjef har videre personalansvar for kantoren for Møllendal- og Solheim kapell. Kantoren har ansvar for å koordinere virksomheten ved de to kapellene. Det er videre noen deltidsstillinger og noen som mottar honorar innenfor gravplassforvaltningen.

Under gravplassjefen er det videre ansatt en leder for gravplassmyndigheten/områdeleder som har personalansvar for 6 medarbeidere. Gravplassmyndigheten har ansvar for kontakt med publikum og informasjon ut om gravplassområdet.

BKF har et gravplassutvalg som skal være forberedende utvalg til fellesrådet i alle saker på gravplassområdet.¹⁵

Bergen kommune la frem kommunens første gravferdsplan i 2018. Gravferdsplan for Bergen kommune 2018 til 2028 skal være grunnlag for tjenester innenfor gravplassområdet og for planlegging av virksomheten.¹⁶ Det er satt 16 mål med tilhørende tiltak i planen.

Tabell 5: Identifiserte risikoområder knyttet til gravplassforvaltning

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risiko
Saksbehandling <ul style="list-style-type: none">Omfattende regelverkRutiner og retningslinjer	<p>I verdi- og måldokumentet 2020-2021 fremgår det mål om at gravplassmyndigheten i Bergen skal være en profesjonell forvaltningsenhet med god service, informasjon og veiledning overfor kommunens innbyggere og overfor andre gravplassforvaltninger som bruker deres tjenester.</p> <p>De siste tre årene har det blitt gjennomført tilfredshetsmåling innenfor gravplassområdet. I 2019-undersøkelsen svarte 2 av 10 respondenter at de er svært godt informerte om Bergens gravplasser og hvem som har ansvar for kapell, gravplasser og kremasjon i kommunen, mens 49 % oppgir at de ikke har kjennskap til eller ikke har hørt om gravplassmyndigheten.</p> <p>Det blir i intervju fortalt at gravplassmyndigheten forholder seg til flere omfattende lov- og regelverk, og at det på grunn av dette er høy risiko for at man i saksbehandlingen gjør noe som ikke er i samsvar med regelverket.</p> <p>Det blir videre vist til at det på grunn av denne risikoen har blitt arbeidet med å sikre at det er tilstrekkelig rutiner på plass innenfor saksbehandling i gravplassforvaltningen. BKF viser til en rekke saksbehandlingsrutiner innenfor blant annet klagebehandling, kremasjon for helseforetak, urnedsettelse og sending til politi.</p>	<ul style="list-style-type: none">Brudd på regelverkOmdømmetap	

¹⁵ Mandat for Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg. Revidert i BKF sak 62/18 12.12.2018. Erstatte reglement av 24.05.2016 vedtatt av BKF i sak 033/16.

¹⁶ Verdi- og måldokument for 2020-2021

Leverandør- og kontraktoppfølging	Akasia kirke og gravplass AS utfører mye av driftsarbeidet for gravplassforvaltningen.	<ul style="list-style-type: none"> • Brudd på regelverk • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Avtaler • Oppfølging 	I budsjettet for 2020 fremgår det at 38,8 millioner kroner av budsjettposten Gravplassforvaltning gjelder faste driftstjenester levert av Akasia kirke og gravplass AS, knyttet til service, drift og vedlikehold av utomhusanlegg og bygninger, samt kapelltjeneste, gravferd og kremasjon. På samme måte som for kirkebygg-området er oppgavene definert gjennom fastlagte SLA-avtaler.		
	Gjennom intervju er hovedinntrykket at BKF har en tett og jevnlig oppfølging av selskapet som utfører driftstjenester innen gravplassforvaltningen på deres vegne.		
Drift og eiendom	I budsjett for 2020 fremgår det at det er et skjevt forhold mellom drift og vedlikehold innenfor gravplassforvaltningen, da det går lite penger til vedlikehold og svært mye til drift. Det blir vist til at det er gjennomført en del vedlikeholdsprosjekt de siste 2 årene og at man forsøker å effektivisere driften for å ha mer ressurser til nødvendig vedlikehold.	<ul style="list-style-type: none"> • Økte kostnader • Manglende oversikt over nødvendige tiltak • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Vedlikeholds- etterslep • Styrkede tiltak på drift og vedlikehold av gravplasser • Tilstandsanalyser 	Det er lagt inn mål og tiltak for vedlikehold arbeid både i gravferdsplanen 2018-2028 og i BKF's verdi- og måldokument 2020-2021. Et av tiltakene som er lagt inn i sistnevnte dokument er at det skal etableres en plan for planlagt vedlikehold på bygg og gravplasser i løpet av 2020-2021. Revisjonen er ikke kjent med at denne planen er utarbeidet.		
	I intervju blir det fortalt at det er satt opp i overkant mange mål for de to første årene i gravplassplanen, og at de ser at dette er vanskelig å etterleve innen fristen.		
	I økonomiplanen 2021-2024 vises det videre til et omfattende behov for styrkede tiltak på både drift og vedlikehold på de aller fleste gravplassanlegg og -bygg. Det fremgår videre at tilstandsanalyser på gravplassenes bygg og anlegg skal ferdigstilles i 2019, og skal gi retning for planene fra 2020. BKF opplyser at det bare er gjennomført tilstandsanalyser av 3 gravplasser i 2019 og 15 forenklede tilstandsrapporter av bygg på gravplasser i 2016.		
	Det blir fortalt i intervju at det ikke ennå er utarbeidet verneplan/beredskapsplan for hvordan eldre graver skal bevares, i samsvar med verdi- og måldokumentet for 2020-2021.		
Investeringer	Det er i budsjett for 2020 lagt inn NOK 62,4 millioner til investeringer innenfor gravplassområdene.	<ul style="list-style-type: none"> • Økte kostnader • Manglende oversikt • Omdømmetap 	
<ul style="list-style-type: none"> • Igangsetting av investeringsprosjekt • Oppfølging av investeringsprosjekt 	I budsjettet er det foreslått å legge inn budsjettmidler til en seniorrådgiver/landskapsingeniør i staben til gravplassjefen. Hovedbegrunnelsen for dette er å øke farten på igangsettingen av investeringsprosjekter samt å følge opp prosjektene på kvalitet, økonomi og gjennomføring. Det blir i intervju fortalt at det ble satt i gang en rekrutteringsprosess for å ansette en seniorrådgiver, men at det ikke var kvalifiserte søkere til stillingen. BKF har i dette tilfellet endret krav i stillingen og tilbudt denne til en intern ressurs som starter i stillingen høsten 2020.		
	Det fremgår at BKF har fått en god del penger til investeringsprosjekter som ikke er igangsatt. Dette gjelder for eksempel ny kirke i Sædalen der man venter på reguleringsplan for området og et nybygg på Birkeland der man har ventet i omtrent 10 år på at kommunen skal ferdigstille planarbeid.		

4. Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter

På bakgrunn av de analyser og risikovurderinger som er gjennomført er det identifisert flere områder som etter Deloitte's vurdering kan representere høy risiko, og hvor kontrollutvalget bør vurdere å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjekter i Bergen kirkelige fellesråd.

Forslaget danner grunnlaget for prioriteringen som kontrollutvalget skal gjøre. Kontrollutvalget står fritt til å legge til og endre på prosjektene som er skissert under.

4.1 Tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner

- Forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene – 2019

4.2 Foreslåtte forvaltningsrevisjonsprosjekt

4.2.1 Prosjekter som er kategorisert som høy risiko (røde)

Tabell 6: Røde prosjekt

Prosjekt	Tema
Internkontroll	Tilfredsstillende internkontroll Gjennomføring av risikovurdering Melding og oppfølging av avvik
Informasjonssikkerhet og personvern	Kompetanse Etterlevelse
Saksforberedelse, saksgang, vedtaksoppfølging og rapportering	Kapasitet og kompetanse System og rutiner
Arkiv	System og rutiner Kapasitet og kompetanse Rutiner og retningslinjer for arkivering
Styring og ledelse i menighetene	Rolle- og ansvarsdeling Kapasitet og kompetanse
Økonomiarbeid i menighetene	Kapasitet og kompetanse System og rutiner
Vedlikehold av kirkebygg	System og rutiner
Saksbehandling innenfor gravplassmyndigheten	Kapasitet og kompetanse System og rutiner
Drift og eiendom innenfor gravplassforvaltningen	System og rutiner

4.2.2 Andre prosjekter (gule)

Tabell 7: Gule prosjekter

Prosjekt
IKT og digitalisering
Bemanning og sykefravær
Økonomiarbeid
Innkjøp
Leverandør- og kontraktoppfølging innenfor kirkebyggforvaltningen
Brannvern innenfor kirkebyggforvaltningen
Leverandør- og kontraktoppfølging innenfor gravplassforvaltningen
Investeringer innenfor gravplassforvaltningen

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's 312,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2020 Deloitte AS

Saksnr: 2017/79-16
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	2/21	02.02.2021

Forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF

Forslag til innstilling

1. Fellesrådet godkjenner forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF.
2. Reglene skal tre i kraft med virkning fra 01.01.2022.

Sammendrag

Formålet med denne saken er å legge frem forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF til godkjenning i Fellesrådet.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg

- 1 Utkast til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF 2021
- 2 Forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF 2020 - med kommentarer BSØ
- 3 Regler for kontrollutvalget i BKF vedtatt i fellesrådet 12.12.17

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i sak PS 4/20 i møte 04.02.20:

«Kontrollutvalget ber sekretariatet legge frem sak til neste møte med forslag til reviderte Regler for kontrollutvalget i BKF slik at de blir harmonisert og i tråd med ny kommunelov.»

Kontrollutvalget hadde saken oppe til behandling som sak PS 21/20 i møte 26.05.2020 der dette ble protokollert:

«Behandling i møte

Leder i fellesrådet, Bjørg Sveinall Øgaard, presenterte muntlig noen synspunkter på forslag til regler. Innspillene vil bli skriftliggjort og sendt over til sekretariatet for vurdering.

Etter felles diskusjon ble man på bakgrunn av dette enig om å utsette saken til neste møte

Slikt vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte.»

Av ulike årsaker er ikke saken blitt lagt frem på nytt før i dette møtet.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget legger frem forslag til regler for kontrollutvalget som skal vedtas av fellesrådet.

Vurderinger og virkninger

Når kontrollutvalget i BKF i sin tid ble etablert var tanken, slik sekretariatet har forstått det, at kommunelovens bestemmelser om kontrollutvalg med forskrift skulle legges til grunn for virksomheten i utvalget. Imidlertid er ikke gjeldende regler for kontrollutvalget i BKF fullt ut i tråd med dette, spesielt etter at ny kommunelov ble vedtatt i 2018. Utformingen av Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg bærer også preg av at kommunelovens bestemmelser med forskrift ble lagt til grunn når de ble utarbeidet i sin tid.

Ordning med kontrollutvalg i Norge er som det går frem av kommuneloven lovfestet i kommuner og fylkeskommuner og har eksistert siden begynnelsen av 1990-tallet. Noen andre offentlige og private organisasjoner har tilsvarende ordninger, gjerne kalt kontrollkomite, som rapporterer til styret i selskapet. Da BKF i sin tid valgte å opprette eget kontrollutvalg var det derfor naturlig å se hen til hvordan dette var løst i kommunesektoren.

Dersom BKF fortsatt mener at man skal ha et kontrollutvalg er det etter sekretariatet sin mening naturlig at modellen fra kommunesektoren legges til grunn.

Det ble vedtatt ny kommunelov i 2018, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83> . Videre ble det vedtatt ny forskrift for kontrollutvalg og revisjon 2019, <https://lovdata.no/sok?q=forskrift+om+kontrollutvalg+og+revisjon> .

Kontrollutvalget i forrige valgperiode mente det utgjorde en svakhet for kontrollarbeidet at regler for kontrollutvalget i BKF ikke fullt ut var i tråd med kommunelovens bestemmelser med forskrift. Utvalget anbefalte derfor at kontrollutvalget i ny valgperiode burde legge frem sak til fellesrådet der reglene blir harmonisert med bestemmelsene i den nye kommuneloven. Dette sluttet det nye kontrollutvalget seg til i møte 04.02.2020.

Innspillene fra leder i fellesrådet (vedlegg 2) som det ble vist til i møte i kontrollutvalget 26.05.2020 er vurdert av sekretariatet. Dersom BKF ønsker å ha et velfungerende kontrollutvalg som kan bidra til forbedringsarbeid i virksomheten, og som er sikret uavhengighet og integritet, vil det etter

sekretariatet sin mening ikke være rett å ta hensyn til disse innspillene. Denne oppfatningen baserer seg på ca. 15 års erfaring med arbeid for kontrollutvalg i en rekke kommuner.

Det går bl.a. frem av tilbakemeldingen fra leder i fellesrådets, jf. § 2, at hun mener at arbeidsutvalget (AU) i BKF skal ha forvaltningsrevisjoner til uttalelse før de går videre til fellesrådet. Etter vår vurdering vil det ikke være korrekt å gjøre det slik da det er kirkevergen som pr. definisjon er blitt revidert. Det vil derfor etter vår mening være selvsagt at det er han som skal få anledning til å uttale seg om rapporten før den blir lagt frem for kontrollutvalget og deretter fellesrådet. Dessuten er det slik at arbeidsutvalget også kan bli gjenstand for kontroll av kontrollutvalget og det vil være rart om de skal kunne overprøve eller uttale seg om det som kommer fra utvalget før det går til fellesrådet. Kontrollutvalget «kjenner bare» fellesrådet da utvalget skal foreta den løpende kontroll med BKF's virksomhet på vegne av fellesrådet, jf. første setning i § 2.

På bakgrunn av dette har sekretariatet laget vedlagte (vedlegg 1) forslag til reviderte regler for kontrollutvalget i BKF som er harmonisert med ny kommunelov. Gjeldende regler for kontrollutvalget i BKF ligger ved som vedlegg 3.

Konklusjon

Det blir anbefalt at kontrollutvalget slutter seg til forslag til reviderte regler for kontrollutvalget og vedtar innstilling til Fellesrådet.

Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd (BKF)

Kommunelovens bestemmelser, kapittel 22 og 23, og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, kapittel 1, skal i hovedsak også gjelde for arbeidet i kontrollutvalget i BKF.

§ 1. Valg og sammensetning

I det første møte i valgperioden velger Bergen kirkelige fellesråd (Fellesrådet), etter forslag fra valgkomiteen, medlemmer og varamedlemmer til BKF sitt kontrollutvalg (heretter kalt kontrollutvalget). Medlemmene velges for hele valgperioden.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal ha fem medlemmer med 3 varamedlemmer i rekkefølge. Fellesrådet velger selv leder og nestleder, blant fellesrådets medlemmer.

Utelukket fra å bli valgt inn i kontrollutvalget, er medlemmer av Fellesrådets arbeidsutvalg og andre organ som kan kontrolleres av utvalget, ansatte i BKF's administrasjon, ansatte i selskaper eid av BKF, ansatte i sekretariatet for kontrollutvalget og ansatte hos BKF's valgte revisor.

§ 2. Kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalget skal på Fellesrådets vegne forestå den løpende kontroll med BKF's virksomhet – herunder kontrollere om Fellesrådets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger.

Kontrollutvalget skal påse at:

- a) BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte.
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.
- c) at det utføres forvaltningsrevisjon av BKF's virksomhet, og av virksomheten i BKF's heleide selskaper, inkludert datterselskaper.
- d) det føres kontroll med forvaltningen av BKF's eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som fellesrådet treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til Fellesrådet. Før en sak rapporteres til Fellesrådet skal den ha vært forelagt kirkevergen til uttalelse.

§ 3. Alminnelige bestemmelser om kontrollutvalgets arbeid

Kontrollutvalget som organ kan hos BKF, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. Dette gjelder også i aksjeselskap som er heleid av BKF, inkludert datterselskaper.

Kontrollutvalgets medlemmer og sekretariat er undergitt forvaltningslovens regler om taushetsplikt.

§ 4. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og se til at dette følger gjeldende bestemmelser og standarder for revisjon.

Kontrollutvalget mottar kopi av revisors revisjonsberetning og avgir uttalelse om årsregnskapet til Fellesrådet. Kontrollutvalget skal se til at revisors merknader blir fulgt opp.

§ 5. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, målopnåelse og virkninger ut fra BKF's vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at Fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av BKF's virksomhet og virksomheten i BKF's heleide selskaper inkludert datterselskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for å få gjennomført forvaltningsrevisjon.

Planen vedtas av Fellesrådet selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjoner som skal utføres innenfor planens rammer. Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres i tråd med Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 eller tilsvarende.

§ 6. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver BKF's eierinteresser i selskap, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, fellesrådets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av BKF's eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for å få gjennomført eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av fellesrådet selv. Fellesrådet kan delegeres til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 7. Valg av revisor

Fellesrådet velger selv revisor for BKF. Valget skal skje etter innstilling fra kontrollutvalget.

§ 8. Sekretariat for kontrollutvalget

Fellesrådet skal sørge for at kontrollutvalget har de ressurser som svarer til de oppgaver utvalget skal utføre, herunder sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget, er direkte underordnet utvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg dette gir. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget, på forhånd er tilstrekkelig utredet.

Den som utfører regnskapsrevisjon for BKF, kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. Det samme gjelder kontrollutvalgets medlemmer, ansatte hos den valgte revisor, ansatte i BKF og medlemmer i Fellesrådet.

Sekretariatet skal organiseres uavhengig av BKF's administrasjon og skal ikke være underlagt dets myndighet. Sekretariatet skal lokaliseres utenfor Fellerådets sekretariat.

Fellesrådet velger selv sekretær for kontrollutvalget. Valget skal skje etter innstilling fra kontrollutvalget.

§ 9. Administrative forhold

Kontrollutvalget er direkte underordnet Fellesrådet og er underlagt dets styrings- og instruksjonsmyndighet.

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for sitt arbeid. Dette forslaget skal i sin helhet følge kirkevergens innstilling til budsjett til Fellesrådet. Kirkevergen har ikke anledning til å foreslå reduksjon i kontrollutvalgets budsjettforslag.

Møtene i kontrollutvalget skal som hovedregel gå for åpne dører.

§ 10. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft fra den tid Fellesrådet bestemmer.

UTKAST

Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Kommune-lovens bestemmelser, kapittel 22 og 23, og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, kapittel 1, skal i hovedsak også gjelde for arbeidet i kontrollutvalget i BKF.

§ 1. Valg og sammensetning

I det første møte i valgperioden velger Bergen kirkelige fellesråd (Fellesrådet), etter forslag fra valgkomiteen, medlemmer og varamedlemmer til BKF sitt kontrollutvalg (heretter kalt kontrollutvalget). Medlemmene velges for hele valgperioden.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal ha fem medlemmer med 3 varamedlemmer i rekkefølge. Fellesrådet velger selv leder og nestleder, blant fellesrådets medlemmer.

Utelukket fra å bli valgt inn i kontrollutvalget, er medlemmer av Fellesrådets arbeidsutvalg og andre organ som kan kontrolleres av utvalget, ansatte i BKF's administrasjon, ansatte i selskaper eid av BKF og BKF sin valgte revisor.

§ 2. Kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalget skal på Fellesrådets vegne forestå den løpende kontroll med BKF's virksomhet – herunder kontrollere om Fellerådets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger.

Kontrollutvalget skal påse at:

- BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte.
- ~~det føres kontroll med at~~ den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.
- at det utføres forvaltningsrevisjon av BKF's virksomhet, ~~og av selskaper BKF har eierinteresser i.~~
- ~~det føres kontroll med forvaltningen av~~ BKF's oppfølging av sine eierinteresser i selskaper mv. er i tråd med vedtatt eiermelding. (eierskapskontroll)
- vedtak som fellesrådet treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til Fellesrådet. Før en sak rapporteres til Fellesrådet skal den ha vært forelagt kirkevergen Arbeidsutvalget (AU) til uttalelse.

§ 3. Alminnelige bestemmelser om kontrollutvalgets arbeid

Kontrollutvalget kan hos BKF, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene. Dette gjelder også i aksjeselskap eller lignende som er direkte eller indirekte er heleid av BKF eller sammen med andre kirkelige fellesråd.

Kontrollutvalgets medlemmer og sekretariat er undergitt forvaltningslovens regler om taushetsplikt.

§ 4. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til regnskapsrevisjon (årsregnskapet)

Kontrollutvalget gir innstilling til Fellesrådet når det skal velges revisor til å revidere BKF's årsregnskap.

Commented [BSØ1]: Dette er aldri behandlet. Jeg mener det hører hjemme i saksutredningen at reglementet har tatt utgangspunkt i Regler for kotrollutvalg i Den norske kirke og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon som gjelder for kommunene. Regelverket er tilpasset Bergen kirkelige fellesråd som har enklere struktur, forutsigbare inntekter, oversiktlig kostnadsbilde og ingen langsiktig gjeld.

Commented [BSØ2]: Dette er i tråd med kontrollutvalgets regelverk for Den norske kirke, der saker skal legges fram for kirkerådet før det går til kirkemøtet. Kan diskuteres om det er hensiktsmessig for oss.

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og se til at dette følger gjeldende bestemmelser og standarder for revisjon.

Kontrollutvalget mottar kopi av revisors revisjonsberetning og avgir uttalelse om årsregnskapet til Fellesrådet. Kontrollutvalget skal se til at revisors merknader blir fulgt opp.

§ 5. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra BKF's vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at Fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av BKF's virksomhet **og virksomheten i BKF's selskaper**. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen vedtas av Fellesrådet selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjoner som skal utføres innenfor planens rammer. Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres i tråd med Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 eller tilsvarende.

§ 6. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver BKF's eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, fellesrådets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av BKF's eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av fellesrådet selv. Fellesrådet kan delegeres til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 7. Administrative forhold

Kontrollutvalget er direkte underordnet Fellesrådet og er underlagt dets styrings- og instruksjonsmyndighet.

Fellesrådet skal sørge for at kontrollutvalget har de ressurser som svarer til de oppgaver utvalget skal utføre, herunder sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget, er direkte underordnet utvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg dette gir. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget, på forhånd er tilstrekkelig utredet.

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for sitt arbeid. Dette forslaget følger kirkevergens innstilling til budsjett til Fellesrådet. **Kirkevergen har ikke anledning til å foreslå reduksjon i kontrollutvalgets budsjettforslag.**

Den som utfører regnskapsrevisjon for BKF, kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. Det samme gjelder kontrollutvalgets medlemmer, ansatte i BKF og medlemmer i Fellesrådet.

Sekretariatet skal organiseres uavhengig av BKF's administrasjon og skal ikke være underlagt dets myndighet. Sekretariatet skal lokaliseres utenfor Fellesrådets sekretariat.

Commented [BS03]: Dette punktet er etter foreslåtte endringer dekket av §2 pkt d

Commented [BS04]: Skulle gjerne sett at vi her fikk inn noe om samsvar mellom budsjettforslaget og vedtatt plan når det gjelder forvaltningsrevisjon, slik at fellesrådet har mulighet til å selv vurdere om risiko og pengebruk står i forhold til hverandre.

Møtene i kontrollutvalget skal som hovedregel gå for åpne dører.

§ 8. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft fra den tid Fellesrådet bestemmer.

Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

§ 1. Valg og sammensetning

I det første møte i valgperioden velger Bergen kirkelige fellesråd (Fellesrådet), etter forslag fra valgkomiteen, medlemmer og varamedlemmer til BKF sitt kontrollutvalg (heretter kalt kontrollutvalget). Medlemmene velges for hele valgperioden.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal ha fem medlemmer med 3 varamedlemmer i rekkefølge. Fellesrådet velger selv leder og nestleder, blant fellesrådets medlemmer.

Utelukket fra å bli valgt inn i kontrollutvalget, er medlemmer av Fellesrådets arbeidsutvalg og andre organ som kan kontrolleres av utvalget, ansatte i BKF's administrasjon, ansatte i selskaper eid av BKF og BKF sin valgte revisor.

§ 2. Kontrollutvalgets mandat

Kontrollutvalget skal på Fellesrådets vegne forestå den løpende kontroll med BKF's virksomhet – herunder kontrollere om Fellesrådets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger.

Kontrollutvalget skal påse at BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Fellesrådets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til Fellesrådet. Før en sak rapporteres til Fellesrådet skal den ha vært forelagt kirkevergen til uttalelse.

Møtene i kontrollutvalget skal som hovedregel holdes for åpne dører.

§ 3. Alminnelige bestemmelser om kontrollutvalgets arbeid

Kontrollutvalget kan hos BKF, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

Kontrollutvalgets medlemmer og sekretariat er undergitt forvaltningslovens regler om taushetsplikt.

§ 4. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til regnskapsrevisjon (årsregnskapet)

Kontrollutvalget gir innstilling til Fellesrådet når det skal velges revisor til å revidere BKF's årsregnskap.

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og se til at dette følger gjeldende bestemmelser og standarder for revisjon.

Kontrollutvalget mottar kopi av revisors revisjonsberetning og avgir uttalelse om årsregnskapet til Fellesrådet. Kontrollutvalget skal se til at revisors merknader blir fulgt opp.

§ 5. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at Fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av Fellesrådet selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Kontrollutvalget treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjoner som skal utføres innenfor planens rammer. Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres i tråd med Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 eller tilsvarende.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til Fellesrådet om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse.

Kontrollutvalget skal påse at Fellesrådets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

§ 6. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til selskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere BKF's oppfølging av eierskapet (eierskapskontroll). Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre denne kontrollen.

§ 7. Administrative forhold

Kontrollutvalget er direkte underordnet Fellesrådet og er underlagt dets styrings- og instruksjonsmyndighet.

Fellesrådet skal sørge for at kontrollutvalget har de ressurser som svarer til de oppgaver utvalget skal utføre, herunder sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget, er direkte underordnet utvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg dette gir. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget, på forhånd er tilstrekkelig utredet.

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for sitt arbeid. Dette forslaget følger kirkevergens innstilling til budsjett til Fellesrådet.

Den som utfører regnskapsrevisjon for BKF, kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. Det samme gjelder kontrollutvalgets medlemmer, ansatte i BKF og medlemmer i Fellesrådet.

Sekretariatet skal organiseres uavhengig av BKF's administrasjon og skal ikke være underlagt dets myndighet. Sekretariatet skal lokaliseres utenfor Fellesrådets sekretariat.

Møtene i kontrollutvalget skal som hovedregel gå for åpne dører.

§ 8. Ikrafttredelse

Vedtatt i Fellesrådet 12.12.2017 og gjelder fra 01.01.2018.

Saksnr: 2020/25-4
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	3/21	02.02.2021

Årsmelding for kontrollutvalget i BKF for 2020

Forslag til vedtak

Fellesrådet godkjenner årsmelding 2020 for kontrollutvalget i BKF.

Sammendrag

Gjennom at kontrollutvalget legger frem årsmelding for foregående år, ivaretas deler av den pålagte rapporteringen fra utvalget til fellesrådet.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Sekretariatet har laget forslag til kontrollutvalget sin årsmelding for 2020.

Vedtakskompetanse

Det er Fellesrådet som har vedtakskompetanse i denne saken etter innstilling fra kontrollutvalget, jf. regler for kontrollutvalget § 2.

Vurderinger og virkninger

Årsmeldingen fra kontrollutvalget må regnes som en del av den pålagte rapporteringen fra utvalget til Fellesrådet, jf. regler for kontrollutvalget § 2 der det bl.a. står dette:

«Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til Fellesrådet.»

Sekretariatet mener derfor at det vil være naturlig at fellesrådet godkjenner årsmeldingen i egen sak.

Konklusjon

Det blir på bakgrunn av dette anbefalt at utvalget legger frem årsmelding for kontrollutvalget i BKF for 2020 til godkjenning i Fellesrådet.

DEN NORSKE KIRKE
Bergen kirkelige fellesråd

ÅRSMELDING 2020
FOR KONTROLLUTVALGET I
BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

1.	<i>Formål og oppgaver for kontrollutvalget</i>	3
2.	<i>Sammensetning av kontrollutvalget</i>	3
3.	<i>Om virksomheten i 2020</i>	3
4.	<i>Konsekvenser av Covid-19 pandemien</i>	3
5.	<i>Regler for kontrollutvalget i BKF</i>	4
6.	<i>Sekretariatsordningen</i>	4
7.	<i>Revisjonstjenestene</i>	5
8.	<i>Budsjettforslag for kontrollutvalget for 2021</i>	5
9.	<i>Årsplan for kontrollutvalget</i>	5
10.	<i>Arbeid med forvaltningsrevisjon</i>	7
10.1.	Plan for forvaltningsrevisjon.....	7
10.2.	Gjennomføring av prosjekt innen forvaltningsrevisjon.....	7
11.	<i>Arbeid med selskapskontroll</i>	8
12.	<i>Arbeid med regnskapsrevisjon og den økonomiske situasjonen i BKF</i>	8
13.	<i>Andre saker kontrollutvalget har behandlet</i>	9
14.	<i>Opplæring</i>	9
15.	<i>Kontrollutvalget på BKF's hjemmeside</i>	9
16.	<i>Oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner</i>	9
16.1.	Ansvars-, rolle- og myndighetsfordelingen mellom Kirkevergen og menighetene.....	9

1. Formål og oppgaver for kontrollutvalget

Formålet med kontrollutvalgets arbeid er å medvirke til at det blir allmenn tillit til at Bergen kirkelige fellesråd sine oppgaver blir løst på best mulig måte, og i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. I «Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd», som ble vedtatt i fellesrådet 20.12.2017, står det bl.a. dette i punkt 2:

«Kontrollutvalget skal på Fellesrådets vegne forestå den løpende kontroll med BKF's virksomhet - herunder kontrollere om Fellerådets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger. Kontrollutvalget skal påse at BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte.»

2. Sammensetning av kontrollutvalget

For valgperioden 2019 - 2023 er kontrollutvalget sammensatt slik:

- Nils Gunnar Toppe, Leder
- Tord Byrkjeland Berntsen, Nestleder
- Randi Wollan Neuber, Medlem
- Bjarte Flaten, Medlem
- Per Kristian Erdal, Medlem

Varamedlemmer:

1. Kari Bacra Davidsen
2. Tor David Hanson
3. Thor Brekkeflat

3. Om virksomheten i 2020

- Kontrollutvalget hadde 5 møter.
- Kontrollutvalget behandlet 37 saker.
- Kontrollutvalget hadde åpne møter.
- Kirkeverge og andre ansatte i BKF har møtt for å informere til kontrollutvalget, når de er blitt forespurt
- Revisjonen har også møtt på møtene i kontrollutvalget.
- Kontrollutvalget har fått tilgang til den informasjon det ble bedt om.

4. Konsekvenser av Covid-19 pandemien

Grunnet Covid-19 pandemien har kontrollutvalget i BKF, som mange andre, vært nødt til å gjennomføre møtene i stor grad som fjernmøter. I starten av pandemien måtte i tillegg et møte avlyses. Det har ført til forsinkelser på noen saker, bl.a. plan for forvaltningsrevisjon. Utvalget har likevel klart å gjennomføre kontrollarbeidet i tråd med regler for kontrollutvalget i BKF.

5. Regler for kontrollutvalget i BKF

Kontrollutvalget i forrige valgperiode evaluerte sitt arbeid gjennom valgperioden og kom med en del anbefalinger til det nye kontrollutvalget. De anbefalte bl.a. dette:

«Nåværende kontrollutvalg gir råd til det nye kontrollutvalget om at regler for kontrollutvalget bør harmoniseres slik at de blir i tråd med ny kommunelov. Det vil i tilfelle også innbefatte at det kan gjennomføres forvaltningsrevisjon i selskap som er heleid av BKF eller sammen med andre organer innen Den norske kirke.»

Sak om dette ble lagt frem for kontrollutvalget i møte 04.02.20 der det ble gjort slikt vedtak:

«Kontrollutvalget ber sekretariatet legge frem sak til neste møte med forslag til reviderte «Regler for kontrollutvalget i BKF» slik at de blir harmonisert og i tråd med ny kommunelov.»

Forslag til nye «Regler for kontrollutvalget i BKF» ble lagt frem for kontrollutvalget i møte 26.05.2020. Saken ble da utsatt og er av ulike årsaker ikke lagt frem på nytt i 2020. Etter planen vil dette blir gjort i et av de første møtene i 2021.

6. Sekretariatsordningen

I «Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd» står det bl.a. dette i punkt 7:

Fellesrådet skal sørge for at kontrollutvalget har de ressurser som svarer til de oppgaver utvalget skal utføre, herunder sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget, er direkte underordnet utvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg dette gir. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget, på forhånd er tilstrekkelig utredet.

Frem til og med 31.08.2017 utførte administrasjonen i BKF sekretær oppgavene for kontrollutvalget. Bergen kirkelige fellesråd valgte i løpet av første halvår 2017 å konkurranseutsette sekretariatstjenestene og inngikk som resultat av dette kontrakt med sekretariat for kontrollutvalget i Hordaland fylkeskommune, nå Vestland fylkeskommune, på å utføre sekretariatstjenestene for kontrollutvalget med virkning fra 01.09.2017. Roald Breistein har utført sekretær oppgavene for utvalget i 2020.

BKF sendte 03.12.2020 slik e-post med oppsigelse av avtalen med Vestland fylkeskommune:

«Bergen kirkelige fellesråd ønsker med dette å si opp avtalen med Vestland fylkeskommune om sekretariatstjenester for kontrollutvalget som ble inngått høsten 2017.

I henhold til kontrakten blir avtalen automatisk forlenget med ett år av gangen hvis den ikke sies opp innen 31. 12. Oppsigelsestiden er slik vi forstår kontrakten, ett år dvs. frem til 31. 12. 2021.

Kontrakten ble inngått av det forrige fellesrådet og det er ønskelig at dagens fellesråd gis anledning til å vurdere omfanget av både kontroll- og sekretariatsbehov.

I løpet av 2021 vil vi be om tilbud på sekretariatsjenester for kontrollutvalget fra Vestland fylkeskommune og fra andre aktuelle kandidater basert på justerte krav.»

Sekretariat for kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune er forøvrig sekretariat for kontrollutvalget i Vestland fylkeskommune, samt kontrollutvalgene i disse kommunene: Øygarden, Samnanger, Stord, Kvinnherad, Bømlo, Tysnes, Ulvik, Eidfjord, Kvam, Ullensvang, Bjørnafjorden, Austevoll, Fitjar, Vaksdal og Askøy.

7. Revisjonstjenestene

I § 4 i regler for kontrollutvalget står det bl.a. dette:

Kontrollutvalget gir innstilling til Fellesrådet når det skal velges revisor til å revidere BKF's årsregnskap.

Kontrollutvalget skal på Fellesrådets vegne forestå den løpende kontroll med BKF's virksomhet - herunder kontrollere om Fellerådets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger.

Kontrollutvalget skal påse at BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Etter en prosess med konkurranseutsetting av revisjonstjenestene ble Deloitte AS valgt som ny revisor for BKF med virkning fra 01.07.2018 til 30.06.2022.

Deloitte har lagt frem revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2020, resultatet av interimsrevisjonen for 2020 og annen informasjon om regnskapsrevisors arbeid.

Til daglig er det den valgte revisor som utfører tilsynet og kontrollen med BKF, men kontrollutvalget har et eget ansvar med å se til at arbeidet blir utført på en betryggende måte.

Det stilles derfor krav om at utvalget selv må vise en aktiv holdning. For å få utført det arbeid utvalget er pålagt, er en avhengig av god kommunikasjon med fellesrådet, administrasjonen i BKF og revisor. Samarbeidet har vært godt med de aktuelle aktører.

Ansvarlig revisor i Deloitte har vært partner, Unni-Renate Moe, som i tråd med regelverket har lagt fram egenvurdering for at Deloitte er uavhengig i forhold til BKF.

8. Budsjettforslag for kontrollutvalget for 2021

Kontrollutvalget vedtok forslag til budsjett for kontrollarbeidet i BKF i 2021 i møte 05.10.2020 med en ramme på ca. kr. 985 000. Budsjett forslaget ble vedtatt som foreslått i møte i fellesrådet 09.12.2020.

9. Årsplan for kontrollutvalget

Kontrollutvalget vedtok innstilling til fellesrådet på årsplan for 2021 i møte 17.11.2021 og denne ble vedtatt i møte i fellesrådet 09.12.2020.

Den vedtatte årsplanen for kontrollutvalget i BKF for 2021 ser slik ut:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Bestilling av forvaltningsrevisjon basert på vedtatt plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 - 2024	Vinter 2021	
2.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2020	Februar 2021	April 2021
3.	Årsregnskap for BKF for 2020 - Uttalelse fra kontrollutvalget	Mars/april 2021	April 2021
4.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	Mars/april 2021	
5.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2021	Mars/april 2021	
6.	Sak om fullmakt til kontrollutvalget til å gjennomføre ny konkurranse på kjøp av revisjonstjenester for BKF	Mai 2021	Juni 2021
7.	Budsjett for kontrollarbeidet i BKF for 2022	September 2021	Desember 2021
8.	Levering av forvaltningsrevisjonsrapport, jf. punkt 1.	September 2021	Oktober 2021
9.	Bestilling av ny forvaltningsrevisjon basert på vedtatt plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 - 2024	Oktober 2021	
10.	Godkjenning av konkurransegrunnlag for ny konkurranse på kjøp av revisjonstjenester for BKF	Oktober 2021	
11.	Årsplan for kontrollutvalget for 2022	November 2021	Desember 2021
12.	Møteplan for kontrollutvalget for 2022	November 2021	
13.	Revisor presenterer interimrevisjonsrapport for 2021	November 2021	
14.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.	Fortløpende	

10. *Arbeid med forvaltningsrevisjon*

10.1. Plan for forvaltningsrevisjon

I regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd står det bl.a. dette i § 5

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at Fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av Fellesrådet selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Kontrollutvalget har i 2020, med god bistand fra Deloitte, gjennomført en slik risiko- og vesentlighetsvurdering av Bergen kirkelige fellesråds virksomhet.

På bakgrunn av dette er det videre utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon som ble behandlet i fellesrådet 28.10.2020 der det ble gjort slikt enstemmig vedtak etter innstilling fra kontrollutvalget:

1. *Forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 for BKF blir vedtatt slik den foreligger.*
2. *Planen gjelder for resten av valgperioden og frem til ny plan etter intensjonen blir vedtatt i 2024.*
3. *Fellesrådet delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen.*
4. *Planen skal evalueres minst en gang i valgperioden. Fellesrådet delegerer myndighet til kontrollutvalget til å gjøre denne evalueringen.*

10.2. Gjennomføring av prosjekt innen forvaltningsrevisjon

I regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd står det videre dette i § 5

Kontrollutvalget treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjoner som skal utføres innenfor planens rammer. Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres i tråd med Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 eller tilsvarende.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til Fellesrådet om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse.

Kontrollutvalget skal påse at Fellesrådets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som fellesrådet og kontrollutvalget skal benytte for å sikre at BKF på best mulig måte kan forestå den løpende kontrollen med BKF's virksomhet.

Grunnet manglende budsjettdekning er det ikke satt i gang ny forvaltningsrevisjon i 2020.

11. *Arbeid med selskapskontroll*

I regler for kontrollutvalget i BKF står det dette i § 6:

Kontrollutvalget skal kontrollere BKF's oppfølging av eierskapet (eierskapskontroll). Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre denne kontrollen.

Dette betyr at kontrollutvalget har ansvar for å kontrollere at BKF har en tilfredsstillende oppfølging av eierskapet sitt i selskap de eier helt eller delvis. Pr. i dag dreier dette seg i all hovedsak om Akasia AS, med datterselskaper.

På bakgrunn av oppslag i media om gjennomført tilsyn i Akasia barnehage AS orienterte leder i Fellesrådet, Bjørg Sveinall Øgaard, kontrollutvalget i møte 26.05.20 om status i forhold til dette tilsynet. Kontrollutvalget tok informasjonen til orientering.

Det er ikke gjennomført eierskapskontroll i 2020.

I kommuner og fylkeskommuner i Norge har kontrollutvalget også mulighet til å gjennomføre forvaltningsrevisjon i heleide selskap. Den fullmakten har ikke kontrollutvalget i BKF fått tildelt.

12. *Arbeid med regnskapsrevisjon og den økonomiske situasjonen i BKF*

I regler for kontrollutvalget i BKF står det bl.a. dette i § 2:

Kontrollutvalget skal påse at BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Kontrollutvalget behandlet årsregnskap og økonomisk årsrapport for 2019 for Bergen kirkelige fellesråd i møte 26.05.2020 der det ble gjort slikt vedtak:

Kontrollutvalget vedtar slik uttalelse om BKF sitt årsregnskap og økonomisk årsberetning for 2019.

- 1. Kontrollutvalget merker seg at driftsregnskapet viser et regnskapsmessig resultat på kr. 0 etter avsetninger.*
- 2. Kontrollutvalget merker seg videre at BKF har tilfredsstillende lånegjeld, driftsresultat og disposisjonsfond for 2019 som ligger innenfor anbefalingene til Riksrevisjonen og Teknisk beregningsutvalg (TBU).*
- 3. På bakgrunn av det som kommer frem i revisjonsrapport nr. 2 fra Deloitte ber kontrollutvalget om at kirkevergen kommer i møte 17.11.2020 for å redegjøre for hva som er/vil bli gjort i forhold til anbefalingene i rapporten.*
- 4. Ut over det som er nevnt over, revisjonsmeldingen av 12.05.2020 og revisjonsrapport nr. 2 fra Deloitte, har kontrollutvalget ikke merknader til BKF sitt årsregnskap for 2019.*

Kirkevergen gjorde i møte 17.11.2020 rede for hva som er/vil bli gjort med forbedringsområdene som kommer frem av revisjonsrapport nr. 2 fra Deloitte, som gjelder regnskapsåret 2019. Kontrollutvalget sa seg fornøyd med informasjonen som kom frem og tok den til orientering.

13. *Andre saker kontrollutvalget har behandlet*

- Kirkevergen har orientert om:
 - Status i arbeidet med internkontroll systemet
 - Status på BKF's tilpasning til ny personvernlov (GDPR)
- Årsmelding for kontrollutvalget for 2019

14. *Opplæring*

Et medlem i kontrollutvalget deltok i februar 2020 på folkevalgtopplæring for kontrollutvalg på Solstrand i regi av sekretariatet.

Som en del av fastpris avtalen med Deloitte holdt de et 2-timers kurs i «Roller, ansvar og forvaltningsrevisjon i kontrollarbeidet» for kontrollutvalget i forbindelse med møte i kontrollutvalget 17.11.2020.

15. *Kontrollutvalget på BKF's hjemmeside*

Generell informasjon om kontrollutvalget og utvalgets aktivitet, innkallinger, møteprotokoller og årsmelding for kontrollutvalget er nå tilgjengelig på BKF sin hjemmeside under fanen «Om oss» - Råd og utvalg.

16. *Oppfølging av gjennomførte forvaltningsrevisjoner*

16.1. **Ansvars-, rolle- og myndighetsfordelingen mellom Kirkevergen og menighetene**

Kontrollutvalget bestilte i september 2018 forvaltningsrevisjon av «Ansvars, rolle- og myndighetsfordelingen mellom Kirkevergen og menighetene». Revisjonsrapport ble behandlet i møte i fellesrådet 30.10.2019 og det ble gjort slikt enstemmig vedtak etter innstilling fra kontrollutvalget:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ber fellesrådet i BKF kirkevergen sørge for å:

1. *Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.*
2. *Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.*
3. *Ytterligere klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:*
 - a. *Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.*
 - b. *Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».*
 - c. *Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.*
 - d. *Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.*
4. *Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.*
5. *Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.*

6. *Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.*
7. *Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.*
8. *Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.*
9. *Sikre at pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.*
10. *Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.*

Kontrollutvalget behandlet oppfølging av denne forvaltningsrevisjonen 2 ganger i 2020, senest i møte 08.09.2020 der det ble gjort slikt vedtak:

Kontrollutvalget sier seg fornøyd med det arbeidet som er gjort i forbindelse med oppfølging av forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ønsker lykke til i det videre forbedringsarbeidet og sier seg ferdig med saken.

Bergen kirkelige fellesråd

Kontrollutvalet
c/o Sekretariat for kontrollutvalet
Vestland fylkeskommune
Postboks 7900, 5020 Bergen

telefon: 05557

e-post: hogne.haktorson@vlfk.no
e-post: roald.breistein@vlfk.no
e-post: kjartan.haugsnnes@vlfk.no
e-post: helge.inge.johansen@vlfk.no
e-post: einar.kare.ulla@vlfk.no
e-post: kontrollutvalet@vlfk.no

Saksnr: 2018/53-25
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	4/21	02.02.2021

Kurs i regi av Deloitte våren 2021

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at Deloitte gjennomfører kurs innen i forbindelse med møte i kontrollutvalget
2. Sekretariatet blir bedt om å ta seg av alt det praktiske med organisering, kunngjøring og avvikling av kurset, gjerne i samarbeid med administrasjonen i BKF.

Sammendrag

Denne saken legges frem for kontrollutvalget på bakgrunn av at Bergen kirkelige fellesråd har avtale med Deloitte AS om å levere 1 kursdag pr. år inkludert i fastprisen.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Vedlegg

- 1 Kurstilbud

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Bergen kirkelige fellestråd har avtale med Deloitte AS som revisor med virkning fra 01.07.2018. I kontrakten som er inngått går dette frem av vedlegg B kravspesifikasjon punkt 3.3 opplæring:

«REVISOR skal legge frem for kontrollutvalget forslag om, og holde kurs for utvalget sine medlemmer, politisk nivå og/eller for medarbeidere i administrasjonen. Tema skal avtales med kontrollutvalget i det enkelte tilfelle. Omfang skal regnes til 1 kursdag pr. år. Slike kurs skal som en hovedregel holdes hos KUNDEN.»

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetanse til å vedta gjennomføring av nødvendige kurs innen vedtatt budsjetttramme, jf. regler for kontrollutvalget i BKF § 7.

Vurderinger og virkninger

Deloitte har hittil gjennomført følgende kurs for kontrollutvalget og administrasjonen:

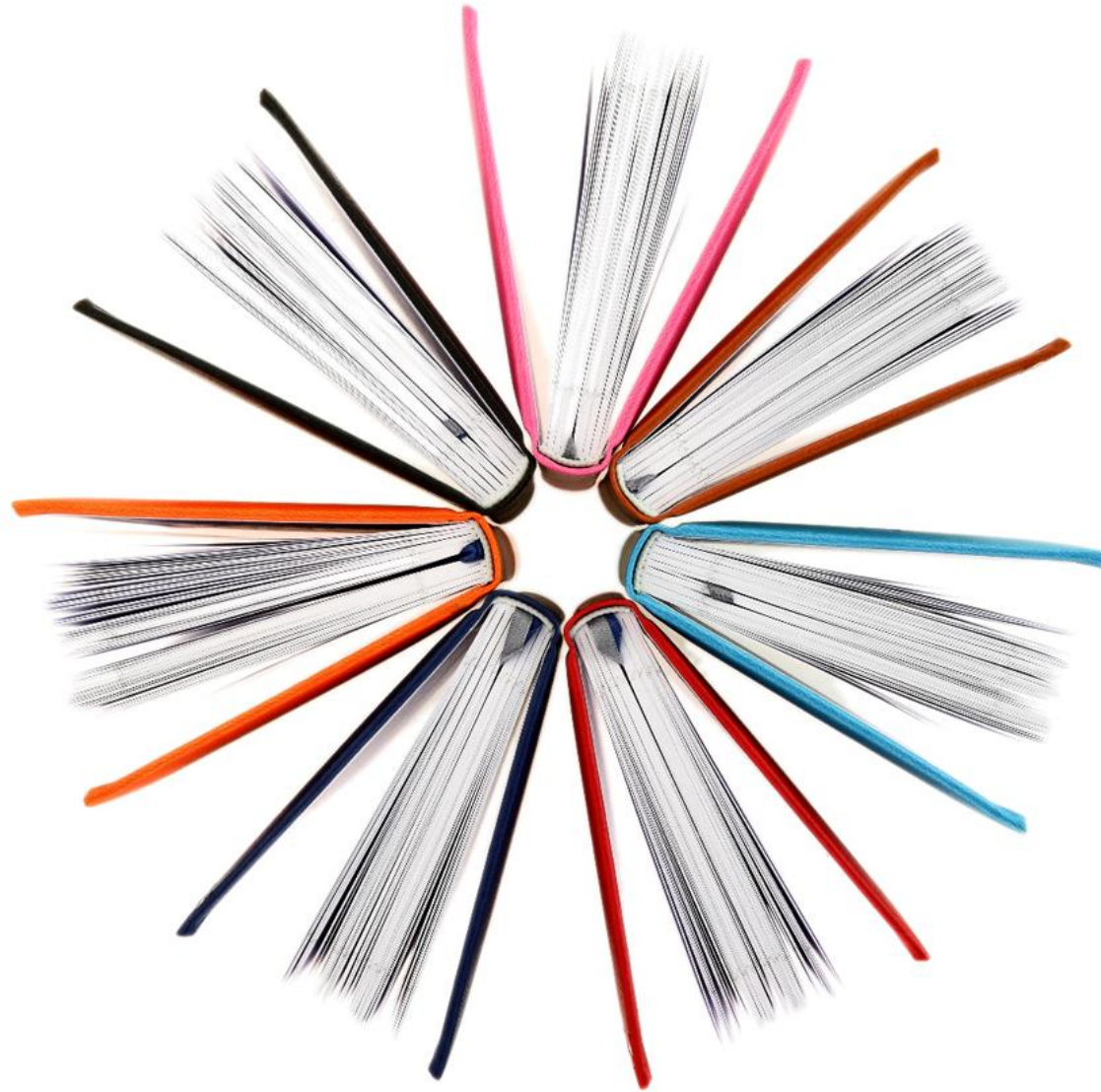
- Kurs i GDPR – ny personvernlov 04.12.2018
- Kurs i antikorrupsjon 28.05.2019
- Kurs i skatteplikt for administrasjonen november 2019
- Administrasjonen fikk kurskvoten for første halvår 2020
- Roller, ansvar og forvaltningsrevisjon november 2020

Det blir nå lagt frem sak om hvilket kurs kontrollutvalget skal velge i vårhalvåret 2021. Deloitte sitt forslag til kurs som kan være aktuelle å holde for kontrollutvalget og/eller administrasjonen i BKF ligger ved saken.

I møtet bør kontrollutvalget drøfte seg frem til hvilket kurs en ønsker å få gjennomført våren 2021. Det vil være naturlig slik sekretariatet ser det å vurdere kurs som kan være spesielt relevante for nye medlemmer i kontrollutvalget. Det normale til nå har vært at slike kurs har hatt en varighet på 2 timer og de har blitt holdt i forbindelse med et kontrollutvalgsmøte.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget diskuterer hvilket kurs de vil at Deloitte skal gjennomføre våren 2021. Videre bør utvalget be sekretariatet ta seg av det praktiske med organisering og avvikling av kurset, gjerne i samarbeid med administrasjonen i BKF.

**Hvilke kurs kan Deloitte tilby
til kontrollutvalget?**

	Tema	Stikkord	
1	Innføring i regnskap	<ul style="list-style-type: none"> - Grunnleggende innføring 	
2	Offentlige innkjøp	<ul style="list-style-type: none"> - Hva er hovedprinsippene i regelverket? 	
3	Merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon	<ul style="list-style-type: none"> - Innføring i kompensasjonsordningen - Praktiske eksempler 	
4	Habilitet	<ul style="list-style-type: none"> - Kurset gir en innføring i regelverk knyttet til habilitet, hvordan habilitetsvurderinger kan gjøres og hvordan det kan etableres gode rutiner for å sikre at ansatte og folkevalgte ikke behandler saker hvor de er inhabile 	
5	GDPR og informasjonssikkerhet	<ul style="list-style-type: none"> - Grunnleggende prinsipper og krav 	
6	Arkivering, journalføring og offentlighet	<ul style="list-style-type: none"> - Innføring i ulike lovkrav (arkiv- og journalplikt, innsynsrett) - Typiske utfordringer 	
7	Utvalgte tema knyttet til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	<ul style="list-style-type: none"> - Hva er forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll? - Hvordan gjøre en god bestilling? - Hvordan følge opp en gjennomført revisjon? 	
8	Roller, rolleforståelse og ansvar i kontrollarbeidet	<ul style="list-style-type: none"> - Hva er kontrollutvalgets rolle og ansvar i kontrollarbeidet? - Hva er fellesrådets rolle og ansvar i kontrollarbeidet? - Hva er administrasjonens rolle og ansvar i kontrollarbeidet? 	
9	Roller og rolleforståelse i eierskapsforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> - Innføring i ulike selskapsformer - Roller og rolleforståelse - Hvilke roller har eierrepresentanter, valgte styremedlemmer, osv. 	

	Tema	Stikkord	
10	Avstemming av regnskapet	<ul style="list-style-type: none"> - Hva bør en avstemming inneholde? - Hvor ofte bør avstemminger utarbeides? - Hvilke avstemminger skal utarbeides? - Hvilke regelverk gjelder på området? 	
11	Økonomisk internkontroll	<ul style="list-style-type: none"> - Fullmakter - Kontroller 	
12	Organisatorisk internkontroll	<ul style="list-style-type: none"> - Hva er internkontroll? - Hvordan oppnå tilfredsstillende internkontroll? 	
13	Innberetning av lønn	<ul style="list-style-type: none"> - Hvilke ytelser er avgiftspliktige og hvilke er oppgavepliktige? 	
14	Investeringsregnskap	<ul style="list-style-type: none"> - Krav til investeringsregnskap - Skille mellom driftsregnskap og investeringsregnskap - Hva skal bokføres i driftsregnskapet? - Hvilke kriterium skal være oppfylt for bokføring i investeringsregnskapet? 	
15	Andre regnskapsmessige problemstillinger	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasses etterspørsel og behov 	

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 286,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte Network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

Saksnr: 2020/26-7
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksgang

Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	5/21	02.02.2021

Eventuelt

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Sammendrag

Det blir lagt opp til å ha eventuelt på saklisten for å ivareta det enkelte medlem i utvalget sin mulighet til å selv å ta opp saker eller gjøre vedtak i saker som ikke er på saklisten.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet underskrift

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Vedtak i kontrollutvalget 05.02.2020 i PS 11/20 der utvalget vedtok å ha eventuelt som sak i hvert møte.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalget har vedtakskompetanse i denne saken, jf. regler for kontrollutvalget § 2 og 3.

Vurderinger og virkninger

Dersom det blir tatt opp saker som krever nærmere undersøkelser, eller innhenting av flere opplysninger, før en kan konkludere med at det er en sak for kontrollutvalget, bør utvalget be sekretariatet forberede sak om dette til neste møte.

Konklusjon

Formålet er å gi en åpning for å få nærmere undersøkelser av saker som kontrollutvalget ønsker å få utredet til neste møte, eventuelt til et senere møte i utvalget. Dessuten eventuelt å få orientering fra kirkevergen eller andre i et senere møte.

Referatsaker

RS 1/21 Vedtak i fellesrådet 09.12.20 om årsplan og budsjett

Vedtak i fellesrådet 09.12.2020

60/20 Kontrollutvalget - årsplan og budsjett 2021

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	09.12.2020	60/20

Kontrollutvalgets forslag til vedtak

1. Bergen kirkelige fellesråd vedtar kontrollutvalgets innstilling til årsplan for 2021
2. Bergen kirkelige fellesråd vedtar kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2021

Møtebehandling i BKF - Bergen kirkelige fellesråd 09.12.2020:

BKF - Bergen kirkelige fellesråds vedtak

1. Bergen kirkelige fellesråd vedtar kontrollutvalgets innstilling til årsplan for 2021
2. Bergen kirkelige fellesråd vedtar kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2021

Regnskapsrapport for kontrollutvalget i BKF for 2020

Konto	Vedtatt budsjett					
	Totalt	2020		Avvik		
30800 - Godtgjørelse folkevalgte (D)	kr	29 940	kr	35 949	kr	6 009
30990 - Arbeidsgiveravgift (D)	kr	4 222	kr	5 069	kr	847
Diverse			kr	5 000	kr	5 000
31206 - Bevertning/matvarer (D)	kr	100	kr	5 000	kr	4 900
31500 - Opplæring, kurs (ikke oppgavepliktig) (D)	kr	1 207	kr	35 000	kr	33 793
31700 - Skyss og kost			kr	5 000	kr	5 000
32700 - Konsulenttjenester/kjøpte tjenester (D)	kr	134 425	kr	190 000	kr	55 575
32702 - Revisjonshonorar (D)	kr	578 571	kr	516 635	-kr	61 936
Sum	kr	748 465	kr	797 653	kr	49 188

Konto 32702

Lovpålagt revisjon BKF	kr	219 025	kr	229 275	kr	10 250
Lovpålagt revisjon menigheter	kr	241 710	kr	193 610	-kr	48 100
Kjøp av timer - risikovurdering	kr	117 836	kr	93 750	-kr	24 086
Sum	kr	578 571	kr	516 635	-kr	61 936

Fra: Asbjørn Vilkenen (av862@kirken.no)

Sendt: 03.12.2020 14:23:27

Til: Roald Breistein

Kopi: Nils Gunnar Toppe; bsveinall

Emne: Oppsigelse av avtale med Vestland fylkeskommune

Vedlegg:

Bergen kirkelige fellesråd ønsker med dette å si opp avtalen med Vestland fylkeskommune om sekretariatstjenester for kontrollutvalget som ble inngått høsten 2017.

I henhold til kontrakten blir avtalen automatisk forlenget med ett år av gangen hvis den ikke sies opp innen 31.12. Oppsigelsestiden er slik vi forstår kontrakten, ett år dvs. frem til 31.12. 2021.

Kontrakten ble inngått av det forrige fellesrådet og det er ønskelig at dagens fellesråd gis anledning til å vurdere omfanget av både kontroll- og sekretariatsbehov.

I løpet av 2021 vil vi be om tilbud på sekretariatstjenester for kontrollutvalget fra Vestland fylkeskommune og fra andre aktuelle kandidater basert på justerte krav.

Vennlig hilsen

Asbjørn Vilkenen

Kirkeverge

+47 55 59 32 02 / +47 909 98 033

| [besøk](#) | [nettside](#) | [Facebook](#) |

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd